

új magyar szó

20 oldal

Ára: 1,5 lej

Országos közéleti napilap | Alapítva 1947-ben, Romániai Magyar Szó címmel

VIII. évfolyam,
70. (1642.) szám

Az ünnepi hivatalos munkaszünet miatt következő lapszámunk április 17-én, kedden jelenik meg.

BNR-valutaárfolyamok

1 euró	4,3741 ▼
1 amerikai dollár	3,3335 ▼
100 magyar forint	1,4708 ▲

Aktuális 2

Jeffrey Franks helyett De Vrijer

Bukarest tárgyalásokat folytat a Világbankkal arról, hogy a nemzetközi pénzügyi egymilliárd euró értékű elővigyázatossági hitelszerződést kössön vele – közölte tegnap Bogdan Drăgoi pénzügyminiszter. Utoljára vezet egyébként április 25. és május 9. között az IMF romániai delegációját Jeffrey Franks. Az amerikai szakembert elkíséri útjára utódja, Erik De Vrijer is.

Háttér 4

Választási törvény: kompromisszum

A politikusok szerint a parlamenti bizottság által elfogadott kompromisszumos választási rendszer a szavazó számára is előnyös, aki az egyéni választókerületekben az általa legjobbnak tartott jelöltre szavazhat, a pártlistákon pedig az érdekeit leginkább képviselő pártra bólinthat rá

Kultúra 6

A lemezlovas grafikái

Fazakas Barnának nyílt egyéni tárlata szerdán 36 címmel a Csíki Székely Múzeum Kossuth utcai kiállítótermében. A csíkszeredai származású, jelenleg Belgiumban élő, lemezlovasként is fellépő képzőművész tárlatát sikerült éppen a harminchatodik születésnapjára időzíteni.

Vezércikk 3

Az eltépett levél

Az igaz, hogy az agyafűrt Bănescu minden lépése csapdát sejtet, és az is tagadhatatlan, hogy felvetése komolytalannak tűnhet, miután csak nemrégiben jelentette ki, hogy válságidőben egy államfő nem mondhat le, az ellenzék reagálása mégis meggondolkodtató, hisz koalíciójának léte-lapját épp az államfő

Bogdan Tibor

menszítése jelenti. ►

Se veled, se nélküled?...

Erdélyi körkép a helyhatósági választások előtti magyar összefogásról

Helyi szimpátiák vagy régi sértettségek mentén folynak Erdély nagyobb városaiban a magyar pártok közötti egyeztetések a június 10-i helyhatósági választások előtt. Míg Háromszéken a magyar ellenpártok is támogatnák az RMDSZ ismertebb jelöltjeit, a Partiumban és Kolozsváron szétválnak a magyar alakulatok útjai.

ÜMSZ-összeállítás

► Antal Árpád RMDSZ-es polgármestert támogatja az Erdélyi Magyar Néppárt (EMNP) sepsiszentgyörgyi szervezete a helyhatósági választásokon – jelentette be tegnapi sajtótájékoztatóján Bedő Zoltán. A néppárt sepsiszentgyörgyi alelnöke szerint „nem valakik ellen, hanem valamiért szeretnének dolgozni, hogy jó irányba fordítsák az erdélyi magyarság szekerét”. „Antal Árpád az elmúlt négy évben bebi-

zonyította, hogy akar és tud tenni a közösségért, és az autonómia ügye mellett is elkötelezett, ezért az EMNP sepsiszentgyörgyi választmányának 90 százaléka megszavazta, hogy támogassák polgármester-jelöltségét” – tette hozzá Bedő. A „Tőkés-párt” ugyanakkor külön tanácsosi listát indít Sepsiszentgyörgyön. Az alelnök szerint nem vállalhatták a Magyar Polgári Párttal (MPP) való együttműködést, mivel annak Sepsiszentgyörgy esetében nem volt személyi ajánlata a polgár-

mesteri tisztségre, és igényt tartott volna az alpolgármesteri tisztségre is. Nemes Előd, az EMNP Kovászna megyei elnöke arról számolt be, hogy az alakulat által végzett közvélemény-kutatás részleges eredményei azt mutatják, Sepsiszentgyörgyön a magyar lakosság körében 90 százalékos, a teljes lakosság körében 70 százalékos az RMDSZ-es polgármester támogatottsága. Nemes Előd szerint Kovásznán Lőrincz Zsigmond polgármesternek – akit szintén támogat az EMNP – még

az Antal Árpádénál is nagyobb a támogatottsága, ő ugyanis „sikeresebben integrálta a helyi román közösséget”.

Kolozsváron eközben akár három magyar polgármesterjelölt is lehet, ha a magyar politikai szervezetek nem tudnak az utolsó pillanatban kiegyezni közös jelölt indításában. Az MPP már korábban eldöntötte, hogy Fodor Alpárt indítja a választásokon, az RMDSZ pedig várhatóan ma erősíti meg Eckstein-Kovács Péter jelölését a polgármesteri tisztségre és rangsorolja tanácsosjelöltjeit. Az EMNP tegnap este lapzártánkor tartotta rangsoroló ülést, és egyben döntött polgármesterjelöltjéről is. Lapunk úgy tudja, a párt Gergely Balázs országos kampányfőnököt javasolja jelöltnek. **Folytatása a 3. oldalon ►**

Civil válasz Bănescunak

ÜMSZ

► Az államfői nyomást ellensúlyozandó, Bukarestben és Kolozsváron is utcára vonultak a verespataki bányaberuházást ellenző civil szervezetek, azt kérve az újonnan beiktatott Korodi Attila környezetvédelmi és erdő-

gazdálkodási minisztertől, ne engedelmeskedjen Traian Bănescunak. Az Egyetem téren gyülekező tüntetők az államfő lemondását, a verespataki bányaprojekt elutasítását követelték, „az ország nem eladó”, „sosem leszünk az IMF gyarmata” jelszavakat kiabálták. „A célunk az,

hogy felhívjuk az államfő figyelmét: legalább az alkotmányosság és a demokrácia látszatát őrizze meg” – nyilatkozta lapunknak tegnap a tüntetések kapcsán Csibi Magor, a Természetvédelmi Világalap (WWF) romániai elnöke. **Folytatása a 3. oldalon ►**

Az Egyetem téri tüntetők az államfő lemondását, a verespataki bányaprojekt elutasítását követelték. Fotó: ÜMSZ

Diszkriminált magánegyetemek

Antal Erika

► Aláássza a magánegyetemek tekintélyét és megnehezíti működésüket, hogy a felsőoktatási intézmények tavalyi rangsoroláskor csupán a harmadik értékcsoportba kerültek – vélekedik a Romániai Akkreditált Magánegyetemek Egyesületének (UAP) vezetősége. A szervezet ezért olyan uniós értékelő bizottság létrehozását kéri, amely felülvizsgálná a magántulajdonban lévő felsőoktatási intézményeket Romániában. „Jelenleg nem ismertek teljes egészében azok a szempontok, amelyek alapján megítélik és osztályozzák a hazai magánoktatást” – magyarázta Aurel Ardelean, az aradi Vasile Goldiș egyetem rektora. **Folytatása a 7. oldalon ►**

Titanic: randevú a katasztrófával

► Rosszul kezdődött az MS Balmoral óceánjáró utasai számára a Titanic-emléktúra. Az 1912. április 15-én elsüllyedt luxus hajó útját követő körutazás egyik résztvevője megbetegedett, a hajónak ezért vissza kellett térnie az ír partok közelébe, hogy az utast kórházba szállítsák. Ezzel meg is hiúsult a terv, hogy az MS Balmoral percről percre kövesse a Titanic útját. **2. és 4. oldal ►**

Mai mellékletünk:

úmsz színekép

Röviden

Szász Jenő ismét alpolgármester

A Marosvásárhelyi Ítéltábla visszahelyezte Székelyudvarhely alpolgármesteri tiszttségébe Szász Jenőt. A Magyar Polgári Párt (MPP) elnöki tiszttségét is ellátó Szász Jenőt 2011. január 27-én mentette fel a városi tanács alpolgármesteri tiszttségéből. Az MPP jogi útra terelte az ügyet. Tavaly április 19-én a Hargita Megyei Törvényszék felfüggesztette a tanácshatározat érvényességét, a fellebbezést követően a Marosvásárhelyi Ítéltábla is Szász javára döntött. Eszerint Szász Jenőt vissza kell helyezni alpolgármesteri tiszttségébe, viszszaemléltetnie jogosult fizetésére, és a város házáat terheli a perköltség is.

Civil halál tüzszünet után

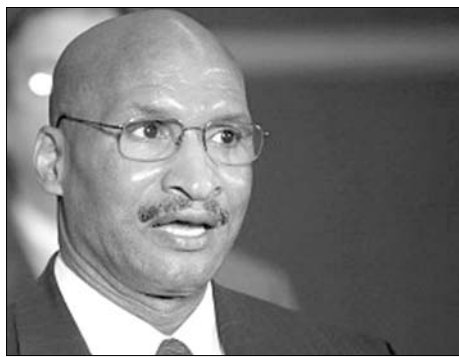
A szíriai hadsereg megölt tegnap egy civilt a közép-szíriai Hamában, dacára annak, hogy életbe lépett a Kofi Annan békeüzenetében előirányzott tüzszünet. A fegyvernyugvás életbelépése utáni első áldozatot a Hama tartományban található Mhardé egyik utcáján érte a kormányerők halálos lövése. A szíriai védelmi minisztérium korábban közölte, egyelőre nem vonják vissza a csapatokat a városokból. A belügyminisztérium tegnap felszólította az erőszak elől otthonukból külföldre vagy az ország más régióiba menekült szíriai állampolgárokat, hogy térjenek haza.

Folytathatják a konzervatívok

Meglepetésre a kormányzó konzervatívok szereztek meg a szavazatok többségét a dél-koreai parlamenti választásokon – jelentette be a nemzeti választási bizottság a voksok 99 százalékos feldolgozottsága alapján. A Ri Mjong Bak elnök vezette Nagy Nemzeti Párt (NPP) a 300 tagú nemzetgyűlésben előreláthatólag legalább 152 képviselői helyet foglalhat majd el. A mostani voksolást a decemberben esedékes elnökválasztás főpróbájának tekintik.

Floridában emberölés a vád

Hirtelen felindulásból elkövetett emberöléssel vádolják George Zimmerman önkéntes rendészt, aki február 26-án a floridai Sanfordban lelőtte a 17 éves Trayvon Martint – jelentette be James Finch FBI-

ügynök (képünkön). Elítélése esetén a 28 éves önkéntes rendész parancsnokra 25 évtől életfogytig tartó, letöltendő szabadságvesztéssel szabhatják ki. A latino Zimmerman önvédelemre hivatkozott.

Connecticut – halálbüntetés nélkül

A connecticuti képviselőház megszavazta, hogy eltöröljék a halálbüntetést, és ezzel hamarosan ez a szövetségi állam lesz Amerikában a tizenhetedik, amelyben az ezután kezdődő eljárásokban nem szabnak ki ilyen ítéletet.

Az oroszok a Napot célozzák meg

Az orosz űrhajózás akkor szerzi vissza egykori dicsőségét, ha majd egy űrhajója Nap körüli pályára áll – jelentette ki Vlagyimir Bugrov konstruktőr az űrhajózás napja alkalmából. Jurij Gagarin 1961. április 12-én hajtotta végre történelmi jelentőségű űrrepülését, és ennek tiszteletére ezen a napon ünneplik meg világszerte az űrhajózás napját.

Szívroham, halál: megrengett a föld

Csalóka kép. Nem békés sétálók, hanem pánikszzerűen menekülők: Mexikóban a szabadban gyülekeznek az emberek

Hírösszefoglaló

A Richter-skála szerint 6,9-es erősségű földrengés rázta meg Mexikó csendes-óceáni partvidékét. Halálos áldozatokról és súlyos sérültekről nem érkezett jelentés. A helyi hatóságok tájékoztatása szerint a földrengés nem okozott komoly károkat. A közép-amerikai országban ez már a harmadik nagy erejű földrengés kevesebb mint egy hónap

leforgása alatt. Öt ember halt meg szívroham következtében az előző napi indonéziai földrengések és szökőárriadó után, közölték tegnap az indonéz hatóságok. Más halottai nincsenek a két földrengésnek, de sokan megsérültek, amint a cunamitól tartva magasabb helyekre próbáltak menekülni. A szeizmológiai állomások a Richter-skálán 8,6-ra tették a rengés erejét, ami a modern idők 13. legerősebb földrengésá-

nak számít. A rengés centruma Szumátra szigetétől nagyjából 430 kilométerrel nyugatra, a tenger alatt volt, nagyon közel a 2004. évi nagy indonéz földrengés középpontjához.

Szeizmológusok szerint azonban a mostani rengés teljesen más típusú volt, mint a nyolc évvel előtti – a közeli szigeteken és partvidékeken élők legnagyobb szerencséjére, az elrendelt cunamiriadót végül le lehetett fűjni. ◀

Titanic: randevú a katasztrófával

Munkatársunktól

Rosszul kezdődött az MS Balmoral óceánjáró utasai számára a Titanic-emléktúra. Az 1912. április 15-ére virradóra elsüllyedt luxushajó útvonalát követő körutazás egyik résztvevője ugyanis megbetegedett, a hajónak ezért vissza kellett térnie az ír partok közelébe, hogy az utast mentőhelikopterrel kórházba szállítsák. Ezzel meg is hiúsult a terv, hogy az MS Balmoral száz év elteltével percről percre kövesse a Titanic útját.

Az 1309 utas egy része Titanic-áldozatok leszármazottja, mások csak a Titanic-sztori bűvöletében élnek. Sokan korhű öltözetben érkeztek. A fedélzeten a Titanic menüjét idéző ételeket szolgálnak fel, s korabeli zenét játszik a zenekar. A hajóút szervezése öt éve folyt, s igyekeztek, hogy hitelesen idézzék fel a huszadik század elejének hangulatát. Kedden a kapitány sirályinvázió miatt hirdetett riadót, a viharos időben pedig több fedélzeti programot le kellett mondani. Az utasok legfőképpen azon aggódnak, mi történik, ha

megpillantanak egy hatalmas jéghegyet.

Bostonból az amerikai parti őrség egy hajója indult útnak, hogy szombatra a Titanic elsüllyedésének pontos helyére érjen. A Junipper nevű kutter fedélzetén nagy ládákban mintegy másfél millió vörös rózsaszirmot szállítanak, ezt fogják szétszórni a roncsok fölött a tragédia éjszakáján a Titanic áldozataira emlékezve. Az amerikai parti őrség a Titanic tragédiájából okulva jég-őrjáratot szervezett, hogy ne ismétlődhessenek hasonló tragédia. ◀

Franks helyett Erik De Vrijer

ÚMSZ

Bukarest tárgyalásokat folytat a Világbankkal arról, hogy a nemzetközi pénzügyi egymilliárd euró értékű elővigyázatossági hitelszerződést kössön vele – közölte tegnap Bogdan Drăgoi pénzügyminiszter. Utoljára vezetni egyébként április 25. és május 9. között az IMF romániai delegációját Jeffrey Franks. A hitelintézet által tegnap kiadott közlemény szerint az amerikai szakembert elkíséri útjára utódja, Erik De Vrijer is, aki ez alkalommal bemutatkozik a román partnereknek. Amúgy Bogdan Drăgoi szerint Romániának azért volna szüksége erre a megállapodásra, hogy az ország védve legyen az európai államadósság-válság esetleges kedvezőtlen hatásaitól. Az Agerpres hírügynökség által idézett politikus hangsúlyozta, hogy ez a hitelmegállapodás is elővigyázatossági típusú lenne, ami azt jelenti, hogy Románia csak váratlan helyzetben költené el a pénzt. Hasonló reményeket táplál Magyarország is, amelynek EU/IMF-tárgyalásai azonban több ponton is fejtorést okoz a nemzetközi szervezeteknek. Ezért az előrelépés megsegítésére lehetséges, hogy Orbán Viktor magyar miniszterelnök a közeljövőben találkozik José Manuel Durao Barroso európai bizottsági elnökkel – jelezte tegnap az EU végrehajtó testületének szóvivője. Olivier Bailly hangzott, hogy a Magyarország és a Nemzetközi Valutaalap közötti tárgyalásokkal kapcsolatban a bizottság álláspontja nem változott, és jól ismert az összes érintett fél számára. A kulcsüzenet az, hogy a magyar hatóságokat arra kéri: tegyenek meg mindent annak érdekében, hogy a befektetők biztos jogi környezetben tevékenykedhessenek – ismételte meg a szóvivő, aki visszautasította azokat a felvetéseket, hogy a bizottság időhúzásra törekedjen. Ugyanakkor az Európai Bizottság sajtótájékoztatóján elhangzottak megerősítik, hogy továbbra sem ismertek Magyarország és az IMF/EU közötti hitelkonstrukció-igénylési tárgyalások megindulásának pontos előfeltételei – közölte Fellegi Tamás tárca nélküli miniszter sajtóirodája. A magyar kormány nem kapott hivatalos értesítést a tárgyalások megkezdésének pontos előfeltételeiről. ◀

François Hollande politikai víziói

Gy. Z.

François Hollande, a célegyesnebe fordult, május 6-án esedékes francia elnökválasztás esélyesének számító szocialista jelölt jelezte: ha megválasztják államfőnek, öt éves mandátuma alatt Törökország nem fog csatlakozni az Európai Unióhoz, de Párizs nem emel vétőt a csatlakozási tárgyalások folytatása ellen. A France 2 közszolgálati televízió szerda esti választási vitasorozatában ugyanis – Nicolas Sarkozy jelenlegi elnökkel ellentétben – azt nem mondta, hogy elvi kifogásai volnának Törökország uniós csatlakozását illetően.

Hollande azt a korábbi ígéretét is megerősítette, hogy megválasz-

A szocialista jelölt a török EU-tagság ellen. Három hét múlva választás

tása esetén a francia csapatok 2012 végéig kivonulnak Afganisztánból. „Ebben sem fogom megváltoztatni az álláspontomat. Nem lesz meglepetés, amit

mondtam, meg is teszem. Be fogom jelenteni a NATO május végi (chicagói) csúcstalálkozóján, azaz rögtön az elnökválasztást követően” – mondta a baloldali

jelölt. Hozzátette: „mindig kell egy politikai vízió, ne térjünk el a 2012 végére kijelölt céltól, hacsak nem jelentkezik valamilyen anyagi lehetetlenség, de ennek nincs jele.”

Nicolas Sarkozy január végén – azt követően, hogy egy afgán katonának megölte négy francia társát – jelentette be, hogy a francia harci egységek kivonása Afganisztánból a tervezettnél egy évvel korábban, 2013 végéig befejeződik. Azt is jelezte akkor, hogy Franciaország arra fogja kérni a NATO-t: gondolja át, miként tudja az összes harci misszióját átadni az afgán hadseregnek a 2013-as év folyamán. A nemzetközi erő az átadás végét eredetileg 2014 végére tervezték. ◀

Civil válasz Băsescunak

Folytatás az 1. oldalról

A világ egyik legnagyobb természetvédő civil szervezetének hazai vezetője az egyik szervezője azoknak a tüntetéseknek, amelyekre azután került sor, hogy Traian Bănescu államelnök sürgette a verespataki bányaberuházás engedélyeztetését Korodi Attila új környezetvédelmi miniszter keddi esküvetételén. „Az elnök túllőtt a célon, hiszen egy állam feje nem kényszerítheti rá az akaratát az állam intézményeire, azok vezetőire” – fogalmazott Csibi. Mint kérdésünkre elmondta, ezek a tüntetések nem engedélyezettek, hanem olyan internetes oldalakon hirdetik meg, mint a Facebook, és spontán módon zajlanak. „Az alkotmány szavatolja a szabad gyülekezést és véleménynyilvánítás jogát, a mi szempontunkból ez elég” – szögezte le a civil aktivista.

Szerda este a tüntetők megpróbálták az elnöki hivatal elé vonulni, de a csendőrök három teherautóval elállták útjukat. Ekkor szétszórták, hogy kisebb csoportokban tegyék meg az utat, de az elnöki hivatal környékét is ellepték a csendőrök és még a két-három fős csoportokat is igazoltatták. „Nagyon jól meg voltak szervezve, szinte minden lépésnél igazoltattak, és azt mondták, hogy semmi közük nincs az állítólagos tüntetéshez, hanem ők csak azért igazoltatnak, mert éppen valamilyen gyakorlaton vesznek részt” – mondta Csibi Magor.

Az RMDSZ-en múlik?

A Roşia Montană Gold Corporation (RMGC) beruházásának engedélyeztetése két olyan tárcától függ, amelyet RMDSZ-es miniszter vezet. Kelemen Hu-

nor művelődési miniszter az Antena 3 hírtelevízióknak szerda este arról beszélt, hogy az általa vezetett tárca nem adhat kitermelési engedélyt a Verespatakra tervezett aranybánya teljes területére, mert az egyik kitermelési helyszínre, az Orla-hegységre a befektető még nem szerezte meg a régészeti mentesítési bizonylatot. Ezzel szemben Szentesy Cecilia, az RMGC műszaki igazgatója arra hívta fel korábban a figyelmet, hogy a kitermelés megkezdéséhez a cégnek nincs szüksége valamennyi kitermelési helyszín régészeti mentesítési bizonylatára. A legfontosabb helyszínre, a Kirnyik-hegységre az RMGC már megkapta a bizonylatot és a művelődési minisztérium engedélyét.

Sokkal több mulhat a Korodi Attila vezette környezetvédelmi minisztériumon. Az RMDSZ-es tárcavezető az államfő sürgetése ellenére leszögezte, a minisztérium nem sieti el a döntést a projekt környezetvédelmi engedélyének kibocsátásáról. „Az engedélyeztetési folyamatot nem lehet felgyorsítani. A technikai kérdéseket szakembereknek kell megvitatniuk. Ez a folyamat azonban előbb-utóbb lezárul, a végső döntés pedig már a kormányzati politika függvénye” – mondta a miniszter.

Tănase: beperelhetjük a román államot

„Nem hiszem, hogy van még egy európai uniós ország, ahol egy külföldi befektető hat évet

vár, amíg az illetékesek engedélyezik a beruházását” – nyilatkozta Dragoş Tănase, a Roşia Montană Gold Corporation (RMGC) vezérigazgatója a Hotnewsnak a verespataki bányatervről szóló döntést sürgető államfői nyilatkozatról. Tájékoztatása szerint a beruházás környezeti hatástanulmányát elemző tárcaközi bizottság valamennyi kérdésre válaszoltak már a cég szakemberei, és a testület következő ülésén meg kellene születnie a döntésnek. Tănase reményét fejezte ki, hogy ez a döntés pozitív lesz, s ha mégsem így történik majd, azt a lehetőséget sem zárta ki, hogy az RMGC főrészvényese, a Gabriel Resources bepereli a román államot az évekgig húzódo engedélyeztetésért. ◀

Kolozsváron a Mátyas-szobor előtt tüntetett szerda este a verespataki bányaprojekt ellen tiltakozók csoportja

Se veled, se nélküled?...

Folytatás az 1. oldalról

A politikust tegnap nem tudtuk elérni, ám korábban lapunknak azt nyilatkozta: lát némi esélyt arra, hogy jövő héten kiegyezzenek a magyar pártok kolozsvári szervezetei egy közös polgármesterjelöltben és tanácsosi listában. Gergely azonban kizárta, hogy az EMNP jelöltjei az RMDSZ színeiben induljanak a választásokon.

Enache az EMNP „jelöltje”

Bár „az összefogás arculcsapásának” nevezte az RMDSZ azon döntését, mely szerint a szövetség Frunda György szenátort indítja a marosvásárhelyi polgármesteri tiszttségért, Portik Vilmos, az Erdélyi Magyar Néppárt (EMNP) Maros megyei elnöke lapunk érdeklődésére elmondta: alakulata nem állít saját jelöltet. Kifejtette: az EMNP egy éve azon dolgozik, hogy olyan jelölt indulhasson Marosvásárhelyi polgármesteri székéért, aki élvezze valamennyi magyar politikai alakulat rokonszenvét. Szerinte Vass Levente lett volna ez a személy, de azzal, hogy az RMDSZ meggondolta magát, nyíltan vállalta az együttműködés felrúgását. „Az EMNP ennek ellenére nem állít saját jelöltet, nem kívánja ezzel is tovább szítani a

széthúzást a marosvásárhelyiek között” – fogalmazott Portik. Az ÚMSZ kérdésére elmondta: arra fogják bízni az EMNP tagjait és szimpatizánsait, hogy Smaranda Enache független jelöltre adják szavazatukat.

Csibi lehet Ráduly kihívója

Csikszereda polgármesteri székéért az RMDSZ részéről Ráduly Róbert Kálmán jelenlegi polgármester indul az április 23-i állóurnás előválasztások után. Az EMNP április 23-án nevesíti jelöltjeit, a Magyar Polgári Párt szintén a hónap végére tervezi a jelöltek nevesítését. Az Avram Iancu ábrázoló szalmabábu felakasztásával hírhedt vált Csibi Barna független jelöltként indul, ehhez azonban a törvény előírásai szerint minimum ezer csikszeredai személy támogató aláírására lesz szüksége.

Ismeretlen Ilyés Gyula EMNP-s ellenfele

Saját polgármesterjelölt és saját lista állításával fenyegetőzik a szatmári EMNP, amiért az RMDSZ a hét elején nem ült velük tárgyalóasztalhoz. Kereskényi Gábor alpolgármester, a szövetség szatmárnémeti szervezetének el-

nöke lapunknak azzal indokolta az egyeztetés elmaradását, hogy „nem volt miről és nem volt kiről tárgyalni”. „Bár pár nappal korábban hangsúlyosan kértük, az EMNP nem jött olyan javaslatokkal, amelyek tárgyalás alapját képezték volna, személyeket sem tudtak megnevezni. Márpedig egy polgármesterjelöltet nem lehet csak úgy, egyik napról a másikra lekasztani a szegről, pár hét alatt megismertetni a város lakosságával” – fogalmazott lapunknak Kereskényi. Mint hozzátette: az RMDSZ-nek közismert, immár két cikluson át eredményesen kipróbált jelöltje van Ilyés Gyula polgármester személyében, akinek szakmai hozzáértését még ellenfelei sem kérdőjelezhetik meg.

Bunta Levente újrán

Újabb polgármesteri mandátumért indul Székelyudvarhelyen Bunta Levente. Az RMDSZ-es városvezető „tisztá kampányt” szeretne, és újabb eredményes négy évet ígér a választóknak. Bunta szép eredménynek és pozitív megerősítésnek tartja a város lakossága részéről, hogy három nap alatt 2217 aláírást sikerült az önkénteseknek összegyűjteniük. Bunta, aki egyébként a városi RMDSZ elnöke, arról is

beszámolt, hogy többszörös a túljelentkezés a szövetség tanácsosi listájára.

Cseke-Zatykó-csata a magyar vokokért

Nagyváradon előbb az RMDSZ, majd az EMNP is megnevezte polgármesterjelöltjét, így egyértelművé vált, hogy a Körösparti városban sem jön létre a magyar összefogás. A szövetség már korábban bejelentette, hogy Cseke Attila szenátort, tehát az egészségügyi minisztert indítja június 10-én. A „Tőkés-pártiak” a héten döntöttek el, hogy Zatykó Gyula, az alakulat partiumi régióelnöke száll versenybe a polgármesteri székért. Kristófi Kristóf, az EMNP nagyváradi szervezetének elnöke azzal indokolta a saját jelölt állítását, hogy a felmérések szerint Ilie Bolojan jelenlegi liberális városgazdát magyar összefogással sem lehetne legyőzni, tehát az EMNP meg tud mutatkozni a váradiak előtt, hiszen „azzal amúgy sem rontja egy esetleges magyar polgármester megválasztásának esélyeit”. Ugyanakkor hozzátette: nem elképzelhetetlen, hogy a megyei tanácselnöki versenyben az RMDSZ jelöltjét támogassák, ugyanis ott látnak esélyt a „magyar győzelemre”. ◀

Az eltépett levél

Bogdán Tibor

Öt évvel azután, hogy bejelentette, öt perccel lemond, a második mandátumát töltő Traian Bănescu államfő most újból tálcán kínálta fel önkéntes távozását.

Ezúttal azonban hét hónapos határidőt adott magának, egyben követelményként támasztotta azt, hogy a parlament a júniusi helyhatósági választások előtt megszavazza az egykamarás, 300 fős parlamentre történő áttérést.

Érdekes módon politikai ellenfelei nem harraptak rá az ajánlatra, sőt, a szociáldemokrata Victor Ponta nyilvánosan széttépte az államfői javaslatot tartalmazó levelet, ezzel kerek perccel visszautasítva a felkínált lehetőséget.

Az igaz, hogy az agyafúrt Traian Bănescu minden lépése csapdát sejtet, és az is tagadhatatlan, hogy felvetése komolytalanul tűnhet, miután csak nemrégiben jelentette ki, hogy válságidőben egy államfő nem mondhat le, az ellenzék reagálása mégis meggondolkodtató, hiszen koalíciójának minden létalapját éppen az államfő menesztése jelenti.

Erre viszont semmilyen eszköze nincs, hiszen Bănescu éppen a napokban hirdette ki a népszavazás módosítására vonatkozó jogszabályt, amely szerint az államfő leváltását immár a szavazati joggal rendelkezők több mint felének, azaz 4,5 millió helyett 9 millió állampolgárnak kell megszavaznia.

Az elutasítás azért is érthetetlen, hiszen az ajánlat elfogadásával az ellenzék a helyhatósági és a parlamenti választások (valószínű) megnyerése mellett megszabadulhatott volna – és nem mellékesen: az országot is megszabadíthatta volna – Traian Bănescutól. Így elhárította volna annak veszélyét is, hogy ismét a jelenlegi államfő döntson a miniszterelnök személyéről.

Emellett az idei évre előrehozott elnökválasztások mindenképpen kedveznének a nemzeti liberális államfőjelöltnek, Crin Antonescunak, aki idén még számíthat szociáldemokrata partnerének támogatására – 2014-ben viszont már aligha.

Míndezért pedig az ellenzéknek csak azzal kellett volna fizetnie, amiről korábban a népszavazás már amúgy is döntött: a parlament karcsúsításával.

Az ellenzéki elutasításnak feltehetően több oka is van. Félt azonban, hogy közülik a legkevésbé rokonszenves a leghelytállóbb: Pontának valószínűleg attól tartanak, hogy gazdasági, szociális program, fejlesztési stratégia hiányában, az államfő távozása után koalíciójuk céltalanná és értelmetlenné válik, vezetői mondanivaló nélkül maradnak. Ezt akarták elkerülni az ajánlatot tartalmazó államfői levél ferentari-i melodrámba illő széttépésével.

Persze – stílusosan fogalmazva – a hajó még nem úszott el. Az államfő levelét ugyanis három példányban írta meg, azokból egy-egy még ott lapul tehát a nemzeti liberálisok és a konzervatívok fiókjában. Így aztán a megfelelő pillanatban meg is lobogtatható a fölényük tudatában könnyen elkanászodó szociáldemokraták követeléseinek lehorgasztására.

Román lapszemle

Megrengették az európai pénzüpiacokat az olasz és spanyol gazdasági adatok. Az EU két nagy országának hitelképességét jelentősen lerontották, Róma 5,6, Madrid 5,9 százalékos kamattal juthat kölcsönhöz. A két mutató vészesen közelít ahhoz a 6 százalékhöz, amelyen Görögország és Írország mentőcsomagra szorult. (Adevărul) ▶ Húszezer eurós kárterítést ítélt meg Ștefan Panaitescu leszármazottainak a strasbourgi Európai Emberjogi Bíróság (CEDO), mert a román állam azzal, hogy nem biztosította számára a szükséges kezelést, nem tartotta tiszteletben az élethez való jogát. (Adevărul) ▶

Választási törvény: kompromisszum

A politikusok szerint a parlamenti bizottság által elfogadott kompromisszumos választási rendszer a szavazó számára is előnyös, aki az egyéni választókerületekben az általa legjobbnak tartott jelöltre szavazhat, a pártlistákon pedig az érdekeit leginkább képviselő pártra bólinthat rá.

Bogdán Tibor

► Megtették az első lépést a honatyák a választási törvény megváltoztatásához. A választási törvénykönyv kidolgozásával megbízott parlamenti bizottság a vegyes rendszer mellett döntött; ezek szerint a képviselőket és szenátorokat ötven-ötven százalékos arányban többségi egyéni választókerülettel szavazással, illetve listák alapján választanák meg.

Hogyan működne

Bár mind a demokrata liberálisok, mind pedig az ellenzékiek a nyilatkozatok szintjén a tiszta, egyéni választókerülettel szavazási rendszer mellett álltak ki, a parlamenti bizottságban

részt vevő tagjaik a zárt ajtók mögött mégis másképpen döntöttek.

Ily módon kompromisszumos megoldás született, mivel a másik két elképzelés – a tiszta egyéni választókerület, továbbá a jelenlegi szavazási rendszer fenntartása – nem kapott elegendő szavazatot. A két ház honatyáinak számáról várhatóan a jövő hét folyamán születik döntés; a legvalószínűbb változatnak az tűnik, hogy a honatyák számát 471-ről 400-ra csökkentik: a képviselőház 300, a szenátus pedig 100 tagot számlálna.

Ha a törvényhozás elfogadja a mostani megállapodást, akkor azt már az idei parlamenti választások alkalmával alkalmaznák. Így a képviselők és a szenátorok létszámának felével egyenlő

számú választási körzetet hoznának létre; abban az esetben, ha az alsóházban 300, a felsőházban 100 honatya kapna helyet, akkor a választási kerületek száma 150, illetve 50 – összesen tehát 200 – lenne. Minden szavazó négy szavazólapot kapna: kettőn a szenátorokra, kettőn a képviselőkre voksolna, egyéni választókerület, illetve pártlista szerint.

Az első fordulóban győztes jelöltek bekerülnének a parlamentbe. A többi helyet a pártokra leadott szavazatok arányában osztanák el, úgynevezett kompenzációs rendszer alapján – erről a rendszerről az elkövetkező időszakban döntenek majd a honatyák. Az a párt, amely például a szavazatok 20 százalékát szerzi meg, a helyek egyötödére, azaz 60 képviselőre és 20 szenátorra lenne jogosult.

Három változat

A jelenleg érvényben levő választási törvény alapján a honatyák számával megegyező számú választási kerület létesül. A parlamentbe automatikusan bekerül az a jelölt, aki választási kerületében megszéri a szavaza-

tok több mint 50 százalékát. A fennmaradó mandátumokat közvetlenül, a pártok által elért szavazatszám arányosan osztják el. Ez a rendszer azonban odavezetett, hogy sok esetben a választási kerületek győztesei nem kerültek be a parlamentbe, bejutottak viszont második, harmadik, sőt, negyedik helyen végzetek is.

Egyelőre még nem tisztázott, miként is alakul majd az új választási törvény. Az elkövetkező időszakban a parlamenti bizottság által megszavazott elveket szem előtt tartva az Állandó Választási Hatóságnak ki kell dolgoznia a jogszabály szövegét.

Politikai megfigyelők szerint a jelenlegi helyzetben három lehetséges változat körvonalazódik. Az egyiknek megfelelően a honatyák fele a választási kerületek győztesei közül, fele pedig országos kompenzációs pártlista alapján kerül be a parlamentbe. A másik elképzelés szerint az első helyezettek bejutása után a mandátumok fennmaradó felét megyei kompenzációs pártlista alapján osztanák el. Végül a harmadik lehetőség az lenne, hogy a mandátumok fennmaradó 50 százalékát országos és

megyei kompenzációs pártlistáról töltenék be.

Kinek kedvez

Politikusok, politikai elemzők igyekeznek megállapítani, hogy kinek kedvezne a parlamenti szakbizottság által megszavazott kompromisszumos választási rendszer. Az nyilvánvaló, hogy a szavazatok több mint 50 százalékát megszerző párt jut majd a legtöbb mandátumhoz. A módosítások azonban leginkább a második helyen végző politikai alakulat számára jelentenének előnyt, hiszen e rendszerben jóval több mandátumot szerezhet, mint a tiszta, egyéni választókerületek esetében. De jól járnak a harmadik vagy akár negyedik helyen végzett pártok továbbá pártszövetségek, amennyiben sikerül elnyerniük a voksok legalább 8, illetve 12 százalékát. Ennyi szavazattal nehezen nyerhetnének valamely választási kerületben, ám mandátumokat szerezhetnek a kompenzációs pártlistákon. Így parlamenti képviselőkhöz juthat Dan Diaconescu Néppártja is, kikerülhet viszont a parlamentből az Országos Szövetség Románia Haladásáért ne-

vű tömörülés, amely amúgy sem éri el a bejutási küszöböt. A parlamenti pártok politikusi ráadásul azon a véleményen vannak, hogy a kompromisszumos rendszer a választó számára is előnyös, aki ily módon az egyéni választókerületekben arra a személyre szavazhat, akit a legjobbnak tart, a pártlistákon pedig arra a politikai alakulatra bólinthat rá, amely véleményének megfelelően, a leginkább képviseli érdekeit. Mindemellett nem vesznek el a második helyezettre leadott voksok sem, amint az a tiszta egyéni választási kerülettel rendszerben történt volna.

A vegyes választási rendszernek köszönhetően régebbi vagy nagy tekintélynek örvendő politikusok is elkerülhetik az olyan kellemetlen helyzeteket, mint amilyenek a legutóbbi parlamenti választások alkalmával előálltak; ekkor ugyanis például Călin Popescu Țăriceanu, Crin Antonescu, illetve Sergiu Nicolaescu választási kerületeikben a második vagy harmadik helyen végzett és csak a fennmaradó voksok újraosztása nyomán szerezhetett parlamenti mandátumot. ◀

Száz éve került hullámsírba a Titanic

Amikor 1912. április 10-én pontban déli 12 órakor Southampton kikötőjéből útjára indult a Titanic, a világ akkor létező legnagyobb vízi járműve, senki nem gondolt arra, hogy 1912. április 14-én, kevéssel éjfél előtt jéghegynek ütközik, és 15-én hajnalban már a tenger mélyén pihen.

Gy. Z./MTI

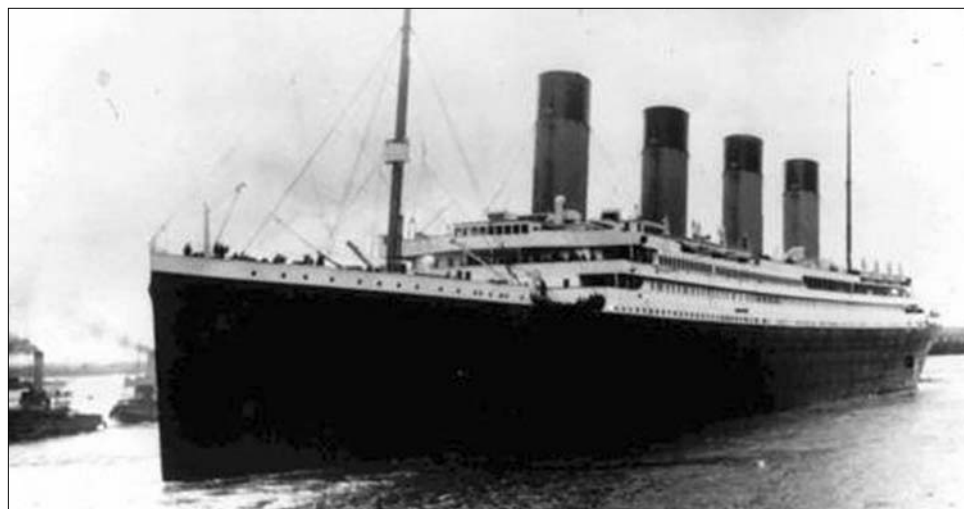
► A dél-angliai Southamptontól New Yorkba tartó Titanic – azzal a céllal, hogy a tengert átszelő leggyorsabb hajónak járó Kék Szalagot elhódítsa –, száz esztendője csaknem óránkénti 40 kilométeres sebességgel szinte vakon rohant neki egy jéghegynek az Atlanti-óceán északi vizein, Új-Fundland partjaitól 640 kilométerre. A jéghegy által a Titanic oldalán hasított 91 méter hosszú léken át rövid idő alatt több ezer tonna tengervíz zúdult a hajóterembe, a 16 vízzáró biztonsági kamrából hatot előlntve. A hajótest orr-része elmerült, a tat a vízfelszínnel 80 fokos szögben bezárva, 60 méter magasra kiemelkedett a tengerből. Az ilyen jellegű terhelésre nem méretezett szerkezet az ütközés után két és fél órával kettétört, a két hatalmas roncsdarab egymástól 600 méterre csapódott be 3800 méter mélyen a tengerfenékre, a Titanic 2223 utasa és tenger-

része közül 1517-et magával rántva a hullámsírba.

Az úszó luxusszálloda

Az óriásnak, amelynek csupán hárommillió összetartó szegecse 1200 tonnát nyomott, az akkor valóban világszerte brit mérnöki tudás diadalát kellett volna hirdetnie a világtengereken. No és a leendő tulajdonos, a megrendelő White Star hajótársaság is arra számított, hogy ezzel a teljesítménnyel háttérbe szorítja a piacvezető Cunard Line-t. A számok alapján a hajó ma is az élvonalba tartozna: 883 láb, vagyis mintegy 270 méteres hosszával nagyobb volt, mint a jelenlegi korszerű tengerjárók zöme, és 52 ezer tonnás vízkiszorítása sem maradna el sokkal az óceánokat ma járó utasszállítóktól legjobbjától.

Felszereltsége évtizedekkel járt a kora előtt: fejedelmi úszó szállodának számított. Az első osztályú lakosztályokhoz két hálószoba, saját fürdőszoba, külön nappali és elkerített, csak a lakók által

1912. április 10.: Southampton kikötőjét elhagyva a Titanic elindul végzetes útjára

használható fedélzeti sétány tartozott. A lakosztályokban elektromos világítás és zárt láncú telefonrendszer működött. A Titanicon emellett – a világon addig egyedülálló módon – konditerem is volt, a kor legmodernebb testedző eszközeivel.

Jacob Astor esete a jéggel

A Titanic első útjára a korabeli európai és amerikai felső néhány száz jeles képviselői is jegyet váltottak. Közülük is a leggazdagabb John Jacob Astor, az amerikai pénzarisztokrácia akkori csúcsát képviselő Astor család feje volt, aki a merülő hajó fedélzetéről mosolyogva integetett a mentőcsónakban ülő várandós feleségének. Ez az utolsó kép, amelyet az utókor

őriz a 46 éves ingatlanmágnásról, akit nem sokkal később a fedélzetre zuhanó elűső hajókémény zúzott halálra. A Titanicot körbejáró egyik legismertebb – valószínűleg ellenőrizhetetlen – legenda is vele kapcsolatos: amikor a hajó nekiment a jéghegynek, és a fedélzetre jókora jégdarabok zúdultak, JJ Astor állítólag így kiáltott fel: „Valóban jéget kértem a whiskymhez, de ennyi azért túlzás...”

A katasztrófaért az első számú közvetlen felelősnek a legtöbben azóta is Edward Smith kapitányt, kora legmegbecsültebb hajóparancsnokát tartják. Smith kapitányhoz méltó bátorsággal halt meg: utoljára a Titanic kapitányi hidján látták, bár holttestét soha nem találták meg. Szakértők azonban az ő súlyos mulasztásának tart-

ják, hogy jóllehet a szerencsétlenség előtti órákban hat figyelmeztetés érkezett rádiótávíron a közelben úszó jéghegyekről más hajóktól, a Titanic nem lassított, és óránkénti 38 kilométeres sebességgel rohant tovább a vaksötét éjszakában. Amikor Frederick Fleet ügyeletes őrszem a 30 méteres magasságban lévő árbockosárból 23 óra 40 perckor megpillantotta a jéghegyet közvetlenül a hajóorr előtt, már késő volt. Sokan azonban a főbűnösnek J. Bruce Ismayt, a White Star elnök-vezérigazgatóját tartják, mivel a Titanicon utazó Ismay állítólag hajszolta Smithet az átkeleti időrekord reményében.

A testvérek sorsa

Éjfél után öt perccel Smith kapitány tudatára ébredt,

hogy a Titanic helyrehozhatatlanul súlyos sérüléseket szenvedett. Parancsot adott, eresszék le a mentőcsónakokat, és mindenki készüljön a hajó elhagyására.

A következő két órában teljes káosz uralkodott a fedélzeten sem az utasok, sem a legénység nem tudta, mi a teendő. Egyetlen tiszt sem tudta, hogy a mentőcsónakokat teljes terheléssel is lehet engedni a vízbe, pedig akkor 706 helyett 1178 embert lehetett volna megmenteni, de a hajón utazóknak így is csupán valamivel több mint a fele menekülhetett volna meg. A hajó rádiója ekkor használta az azóta nemzetközi vészjelzésként alkalmazott S.O.S. morzejeleket, a Save Ours Souls (Mentséket meg lelkeinket), egy brit ima kezdőszóinak rövidítését.

A Titanicnak két testvérhajója épült, mindhármuk neve jól kifejezi a kort jellemző gigantomániát: az Olympic és a Gigantic lettek volna a leghosszabb óceánjárók, amelyek egyben a legnagyobb luxussal is szolgálnak.

A Gigantic nevét a Titanic katasztrófája után Britannicra változtatták. Az Olympic a leselejtezés sorsára jutott, a Britannic az első világháború idején kórházhajóként szolgált. Épp a görög Lemnosz szigete felé haladt, amikor 1916. november 21-én, kedd reggel 8 óra 12 perckor hatalmas robbanás ráta meg a hajót. ◀

Laptop

A nap címe. Visszatér a listás szavazás a parlamenti választásokon, *Evenimentul Zilei*

Magyarzat. Valószínűleg nincs újság, amely ne közölte volna s ne kommentálna a hír lényegét – mi itt azért emeljük ki, hogy hangsúlyozzuk: 1. van esély arra, hogy a parlament színvonala ne gyengüljön tovább, ne legyen még több tökféj ott, ahol az ország törvényeit meghozzák, 2. mindebben a kodifikációs munkában – mint annyiszor az ország számára sorsdöntő kérdésekben – fontos szerepet játszottak a magyar törvényhozók, jelen esetben Márton Árpád képviselő és Cseke Attila szenátor. Amint az *EvZ* is megírja, a nagy pártok (persze saját önös érdekeik szempontjából logikusan) a teljesen „tisztá uninominális” – vagyis egyfordulós – választási rendszert tartották volna célravezetőnek; ám a magyarok és a többi kisebbségek ezt megvették (tehát lehet!...), és a németországi típusú vegyes rendszer mellett kardoskodtak – sikerrel. Ennek a vegyes rendszernek az a lényege – és az *EvZ* újságírója nagy intellektuális élvezettel ismerteti, miután szemmel láthatóan megértette –, hogy a képviselők felét „tisztá uninominális” módon választják, a másik felét viszont pártlisták alapján, ami lehetővé teszi, hogy ne vesszenek el szavazatok, hanem a párt országos eredménye függvényében újra elosztódnak (vagyis például második, harmadik helyezettek is mandátumot szerezhetnek). Nekünk, magyaroknak, de a politikailag kisebbségben levők számára is nyilvánvalóan ez a kedvező. Ehhez az eredményhez, amelyre két évtizedet kellett várni, kétségtelenül hozzájárult az is, hogy a parlamenti munka végzetesen leromlott az államfő által erőltetett rossz választási rendszer miatt (is).

Nem rossz ötlet. A *Kamikaze* arról beszél, hogy a heves vérű Victor Pontánál sokkal óvatosabb, körültekintőbb Adrian Năstase visszaragasztotta Traian Băsescu levelét, egyszerűbb lemondani az államfőt, mint felfüggeszteni.

A nap álhíre. Dubajban, ahol Victor Ponta családjával a húsvétot tölti, a szálloda tulajdonosai kijelentették, hogy csak Traian Băsescu kérésére adják ki a szocialista pártelnököt.

Minden napra egy mondás

„A feleségem a legdrágább, legtürelmesebb, legszebb nő a világon. Fízett politikai hirdetését hallottak.”
Henry Youngman

Összetett munkakör

Horváth Szekeres István

Felkészülés

SZELLEMI DÍZÉS

Hetedikes koromtól két esztendőn át erre a napra összpontosítottam, erre edzettem magam. Már kisiskolás koromban dzsúdóztam. Ha időm engedte, magamban futottam a pályán, úsztam a medencében, felkerestem a közeli konditermet, ott a gépeken fejlesztettem az izmaitam. Egy fiatal edző ingyen megtanított a gépek helyes használatára. Szerencsémre magas növésű vagyok, az edzéseknél köszönhetően megváltam a mellkasom is domború lett. Aki nem ismer, legalább tizenhétnek néz. (...) A konditerem edzőjén, a bejárónón kívül, leszámítva az iskolában szükséges beszédet, nem nagyon váltok szót senkivel. Már jó régen úgy intéztem, hogy apámmal se lássuk egymást. Ő majd minden idejét a tőlünk távol eső műtermében töltötte. Egy fedél alatt éltünk ugyan, de egészen más beosztással. Mondanom sem kell, különben is ügyeltem rá, hogy elkerüljük egymást. Magániskolába jártam, ahová főleg jobb családok gyerekei kerültek be, vagy olyanok, akiknek tehetősek voltak a szülei. Innen bárki simán tovább került a felsőbb iskolákba, hacsak nem történt vele valami komolyabb balhé. (...) Természetesen az osztályban senki sem szeretett engem. Azon voltam, hogy olyan magas falat húzzak magam köré, amilyen senki sem tud áthatolni, és magamat sem kell kiadnom nekik. (...) Kellemtelen lehettem, talán féltek is tőlem. De inkább hálás voltam érte, hogy nem törődnek velem. Rengeteg dolgom volt ugyanis, és mindent magamnak kellett elintéznem. Szünetben mindig az iskolai könyvtárba mentem, és bevettem magam egy rakás könyv közé.

Murakami Haruki: *Kafka a tengerparton*
Fordította Erdős György

A rend és viszonyaink

Sanyi – nehéz ide a politikailag korrekt kifejezést megtalálni, nem azért, mintha a magyar nyelv nem bővelkedne erre a születési hibára vonatkozóan ezernyi találó kifejezéssel, amelyeket bátran leírunk egy politikussal, közszereplővel kapcsolatban, de visszatart az új keletű, önkéntes nyelvi önkorlátozás, nem bántjuk a fogyatékkal élőket.

Szóval Sanyi úgy született, hogy már az arcáról olvasható: nem fog szellemi vetélkedőket nyerni, írni-olvasni sem tanult meg, egy hároméves gyermek felhőtlen derűjével néz bele a világba negyvenévesen. Mégis meglelte a helyét ebben a keserves világban. Tekintélytisztelő egyénisége megtalálta a leginkább csodálható embertípust, a buszsofőröket a városi pályaudvaron. Hatalmas monstrokot irányítanak, s néha megengedik, hogy Sanyi felüljön melléjük, amíg körbemennek parkolóit beéri. Sanyi fürge, erős gyerek volt mindig, és hálás a végtelenségig. Önszorgalomból mosta, csutakolta a buszokat, a sofőrök bevonhatták az apróbb javítási, takarítási munkákba, s lassan, évek alatt a városi buszpályaudvarnak állandó figurája lett. Messziről köszön mindenkit keresztnévén szólítva, ellenőroket, jegypénztárosokat, törzsutasokat.

Sőt, munkát és fizetést is kapott idővel. Söprével és lapáttal járkál körbe, takarít, üríti a szemégyűjtőket, locsolja a virágokat. Megbízhatóan, szépen dolgozik, napi egy-két dicsérettel beéri, számára így van egyensúlyban a létezés. Mint mindannyian, akik felelős helyet találtak a világban, Sanyi nem a fizetésért dolgozik.

Am ez a legalizált dolgozói jogviszony vált problémák forrásává. Amíg Sanyi egy megtűrt fogyatékos volt a magasan fölötté álló sofőrök kasztjában, addig hálás volt, hogy el nem zavarták innen. Hanem, amióta megváltozott a státusa, hivatalosan is a cég alkalmazottja, azóta gondok vannak. Egy buszpályaudvar veszélyes üzem, gépek közlekednek, éppen ezért korlátok, láncok, kijelölt átkelőhelyek, kerítések szabályozzák a laikus közönség mozgását. Azok meg nem igazán szabálykövetők. Átmásznak a korláton, lekasztják a láncot, átugorják az akadályokat, s mennek mint a világtalan, bele az életveszélybe... Sanyi, mióta a helyi

hatalom részese, rászól a renitensekre. És az emberek – hiába van igaza – nem tudnak mit kezdeni azzal, hogy egy hülye utasítja őket a szabályok megtartására. Úgy kell kiszedni sokszor a feldühödött utasok kezei közül, hogy agyon ne verjék. Ezzel a példával kívántam hozzászólni az utóbbi napok politikai történéseihez.

Krebsz János

In memoriam

Nincs benne semmi szégyellnivaló: a húsvéti átszellemlétség mellett profán szomorúság is belengte idén az ünnepemet. Szentföldi zarándoklataim szinte teljesen átkódolták bennem a feltámadást; azok a szokások pedig, amelyek főként ezt az ünnepkört hatják át, egyfajta misztikummal vegyesek, hiszen mennyi számolást is kell elvégeznünk ahhoz, hogy a pontos időpontjait meghatározzuk. (Ez a fajta misztikum mindhárom nagy – és egymásra épülő – egyistenhívő vallás jellemzője: például a zsidóknál megannyi precíz csillagászati számítást kell elvégezni ahhoz, hogy megállapítsuk, mikor is jön be a szombat; ugyanígy vallási bölcsék szavára kell figyelni egyebek mellett a hadzs, a mekkai zarándoklat megkezdéséhez.)

Gondolom, nem lehet véletlen.)

Ezúttal húsvét mégis másként zajlott le, mint ahogy megszoktam, s bár az idei húsvét is elhozta az örömmélt, a feltámadás hírére, profán módon tovább ma-

Gyulay Zoltán

radt bennem a fájdalom: nagyszombaton elhagyott a még hároméves sem volt kiscicám. A húséges olvasó talán emlékezik, megírtam nemegyszer, hogy milyen érzelmek is fűznek az állatkáimhoz: a régen eltávoztakra is úgy gondolok a mai napig, mint a túlvilági létbe átköltözött családtagokra – nem volt, nincs ez másként most sem.

Fura, rossz érzések kerültek egész nap, nem találtam a helyem, hol fölvettem, hol pedig letettem az éppen olvasott könyvet, ki-kinéztem a még harsány napsütésbe, végigszörföltem az ötvennyolc tévécsatornát, de nem tudott egyik sem kedvet csinálni magához, ünnep ide, ünnep oda, az elvonási tüneteket elkerülő csak-csak beléptem az internetre; lehetséges, hogy meteoropata lételemre előre megéreztem a tavasztól idegen időváltást, és ezt az érzést kapta föl hátára egy másfajta aggodalom. Pedig mindketten – Sissy kutyám és Kismisa (alias Manóka, Macika, Mucóka) cicám is úgy viselkedett egész nap, mint máskor is. Sissy a nagyszobában elnyúlt a szó-

nyeg szélén, csak időnként látogatott ki a konyhasarokban berendezett étkezőjükkbe, lefetyelni jó sok vizet, majszolni a tálkájukból. Kismisa pedig szokása szerint perlekedett velem, természetesen az kellett volna neki is, amit én eszem; szokott is mindig kapni belőle, aztán visszaperlekedem vele, hogy ott a tálkában a jó kis étek, sziveskedjék abból fogyasztani. Ez amolyan rituálévá vált közöttünk.

Jómagam a cicáim jóvoltából megtanultam, hogy igenis, nagyon okos állatok, szinte nincs is, amit ne tudnának elérni az embernél hízélgéssel, macacssággal vagy éppen csak magyarázkodással. De hogy mennyi esze van egy cicának, ha úgy bánnak velem, az idei télen tapasztaltam meg. Miután Kismisa szeretett rendetlenkedni, időnként kitétem a szűrét; ilyenkor fölkaporodott az ablakba, onnan kérdzkegett volna vissza, de időnként a bérlő lakta lakrészlakói cicájának is onnan csapta a szelet. Az ugyanis a szó szoros értelmében szobacica: nem hagyhatja el a négy falat.

Kismisa az én ablakomból udvarolt – csak véletlenül tapasztaltam meg, hogy ott bizony a téli mínuszok ellenére is kellemes a meleg: ott vezették ki ugyanis a gázkonvektor szellőzőjét. Az utolsó napokban azonban fura szokást vett föl. Ha ledőltem délutáni sziesztámra, ugyanúgy odakuporodott fájós derekamhoz, hogy enyhítse a kínokat, gyógyított ezerféleképpen, de nem szívesen lépett át a nyitott ajtó küszöbén, inkább a fürdőszobában végezte el bosszúságomra a dolgát. Nagyszombaton pedig, amikor a föltámadási körmenet már megtette az útját, kivonult a kertbe, majd amikor lecsapott az irtózatoss vihar, behúzódott a kutyaházba. Most először. Rossz érzésem volt, késő éjjel még kinéztem hozzájuk, amikor rövid, kissé ijesztő nyikkanást hallottam. Zseblámpával bevilágítottam hozzájuk, békésen aludt mindkettő. A rossz érzés azonban nem múlt el, húsvétvasárnap nem volt lelkirozm rájuk nyitni. Csak hétfőn néztem meg, mi újság: Sissy a kertben ficánkolt (tizenhat esztendő!), Kismisa azonban a szombati pózban feködt mereven. Papírdobozból koporsót fabrikáltam neki, s az Öreg Misa sírja mellett megadtam neki a végtisztességet.

Gyógyított ezerféleképpen, de nem szívesen lépett át a nyitott ajtó küszöbén.

Röviden

Tavaszi start
a Kastélynaptárban

Tegnap, április 12-én indult a *Kastélynaptár 2013* projekt második fotóversenye, *Tavaszi* címmel. A pályázat hirdetői ezúttal tavaszi fotók beküldését várják erdélyi kastélyokról, várakról és kúriákról. A verseny fődíja 300 lej, de a többi dobogóst szintén díjazták. A helyezéssről közönségszavazás, vagyis a képekre leadott „tetszik” szavazatok döntenek a Facebookon. További felvilágosítás a kastely@pontweb.ro címen vagy a 0364 101616-os telefonszámon kérhető.

Let's Go Digital!
– várják a jelentkezőket

Már lehet jelentkezni a *Transilvania Nemzetközi Filmfesztivál* (TIFF) fiatalok képzését célzó programjára. A *Let's Go Digital!* workshopra 15 fiatalat válogatnak majd be a 14 és 18 év közötti jelentkezők közül. A TIFF-et idén június 1. és 10. között rendezik meg Kolozsváron. Ezalatt a 15 szerencsés fiatal forgatókönyvírást, filmezést, vágást tanul neves hazai szakemberek irányításával. A jelentkezéshez fényképes önéletrajz, szándéknyilatkozat és egy – legalább kétszerplős – rövid történet megírása szükséges. A pályázatok leadásának határideje május 18.

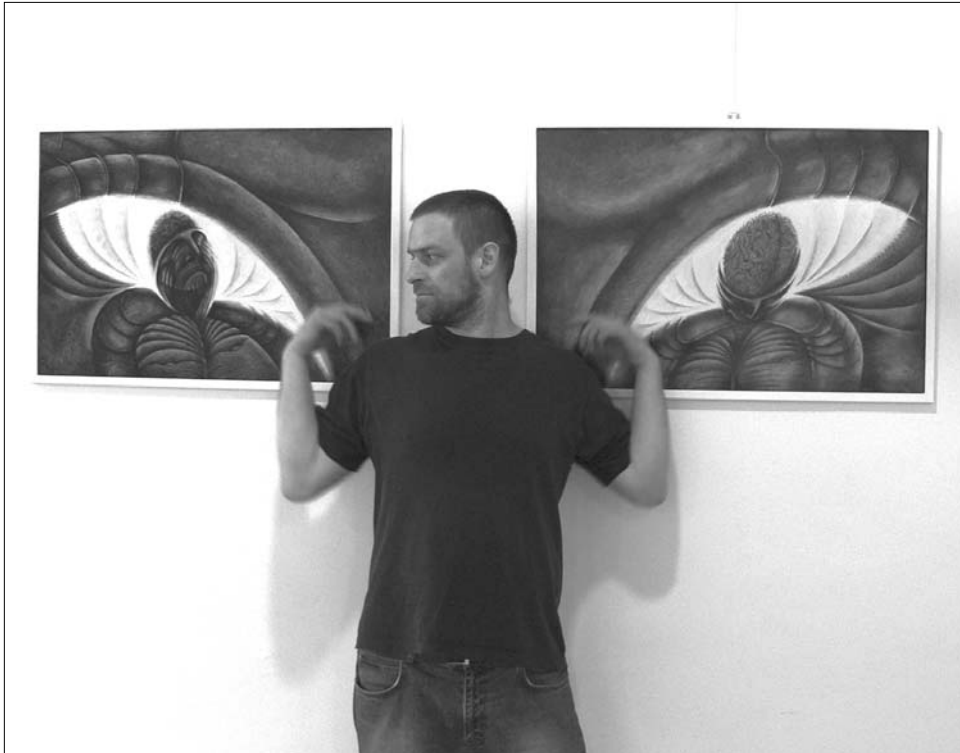
A lemezlovas grafikái

Születésnapján nyitotta meg csíkszeredai tárlatát Fazakas Barna

Horváth Szekeres István

Fazakas Barnának egyéni tárlata nyílt szerdán 36 címmel a Csíki Székely Múzeum Kossuth utcai kiállítótermében. A csíkszeredai származású, jelenleg Belgiumban élő képzőművész tárlatát sikerült éppen a harmadik születésnapjára időzíteni. A tárlaton a Poes El Resto együttes (Boldizsár Szabolcs, Bene Zoltán, Hompoth Artúr Norbert és Szakál Attila) improvizált a képek hangulatát követve. A kiállítást Gyarmati Zsolt, a Csíki Székely Múzeum igazgatója nyitotta meg, az alkotót és alkotásait Túros Eszter művészettörténész méltatta.

A jó pár éve DJ-ként is fellépő képzőművésznek ez a negyedik egyéni tárlata. A huszonöt kiállított munka az elmúlt nyolc év termését vonultatja fel, kettő közülük számítógépes grafika. A képek témája nagyon változatos. Spontánul született művekről van szó, amelyeket különböző élethelyzetek ihlettek, árulta el az alkotó. A technikáról szólva, Fazakas Barna szívesen nevezi a munkáit színes grafikának, hiszen többnyire akril és színes tuszt használ. Képein felfedezhető, hogy sokáig, kö-

A szerző fényképe

A művész alkotásain tetten érhető a reklámgrafikusi tapasztalat és az erős zenei hatás is

rülbelül tizenöt évig reklámgrafikusként dolgozott különböző cégeknek: erős kontrasztos, nagy, egyszerű, egymástól jól elhatárolódó formákkal építkeztek, ez alakítja a grafikák kompozícióját is. Az alkotásokra hatással van a lemezlovasi munka is. A művész saját bevallása szerint, az alvás ide-

jét kivéve, egyfolytában zenét hallgat, természetesen munka közben is, és ez képei hangulatában és színvilágában is átjön. Kedvenc munkái nincsenek, illetve mindig az újak a kedvencek, éppen ezért úgy érzi, folyamatosan fejlődik. Ha valamikor egyik képéről úgy gondolta, hogy az élete legjobb grafikája,

amit soha nem tud majd túlszárnyalni, néhány év múlva, az újabb képek fényében már nem biztos, hogy annak látja. Ez egy természetes fejlődés – vallja.

A kiállítás hétköznapokon 12 és 18 óra között, május 4-ig látható a Csíki Székely Múzeum Kossuth utcai kiállítótermében. ◀

Nyaralási díj
színészeknek

ÚMSZ

Fiatal magyar színészházaspárok nyaralását támogatja a Magyar Színházi Társaság. A budapesti székhelyű intézmény 2009-ben alapított díjat Agárdi Ilona színművész és Pethes György rendező hagyatékának köszönhetően. A néhai művészházaspár végakarátának megfelelően az alapítvány több mint 16 millió forintos vagyonáról és a Pethes–Agárdi-díjról háromtagú kuratórium dönt. A kuratórium pályázatot ír ki fiatal színészházaspárok számára külföldi nyaralásuk támogatására. Részt vehet minden olyan magyar színészházaspár, amelynek egyik tagja sem töltötte még be (a pályázat benyújtásának határidejéig) a harmincötödik életévét, és mindkét házaspár igazolt módon valamely magyar nyelvű színház főfoglalkozású színésze. A pályázatnak tartalmaznia kell az utazás tervezett célját, várható időpontját, időtartamát. A nyertes pályázóknak az utazásról álló- vagy mozgóképekkel kiegészített írásos beszámolót kell készíteniük, amely az alapító honlapjára felkerül. Benyújtási határidő: 2012. május 15. A döntésről a nyertes május 31-ig értesítést kap. Bővebb információ a www.mszt.org honlapon olvasható. ◀

HIRDETÉS

Európai Unió

Románia Kormány

Környezetvédelmi és Erdészeti Minisztérium

Beleértékelünk a környezetbe. Hiszünk a jövőben.

Ruralis fejlesztés 2007-2013

Befektetünk a környezetbe. Hiszünk a jövőben.

A Környezetvédelmi Operatív Program által finanszírozott projektek a romániai környezetvédelmi infrastruktúra tartós fejlődésének alapjait fektetik le azért, hogy **Ön egy tisztább környezetben élhessen.**

www.posmediu.ro

A kampány az Európai Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozásával készült, a Környezetvédelmi Operatív Program 6 Prioritás Tengelye révén.
Környezetvédelmi és Erdészeti Minisztérium

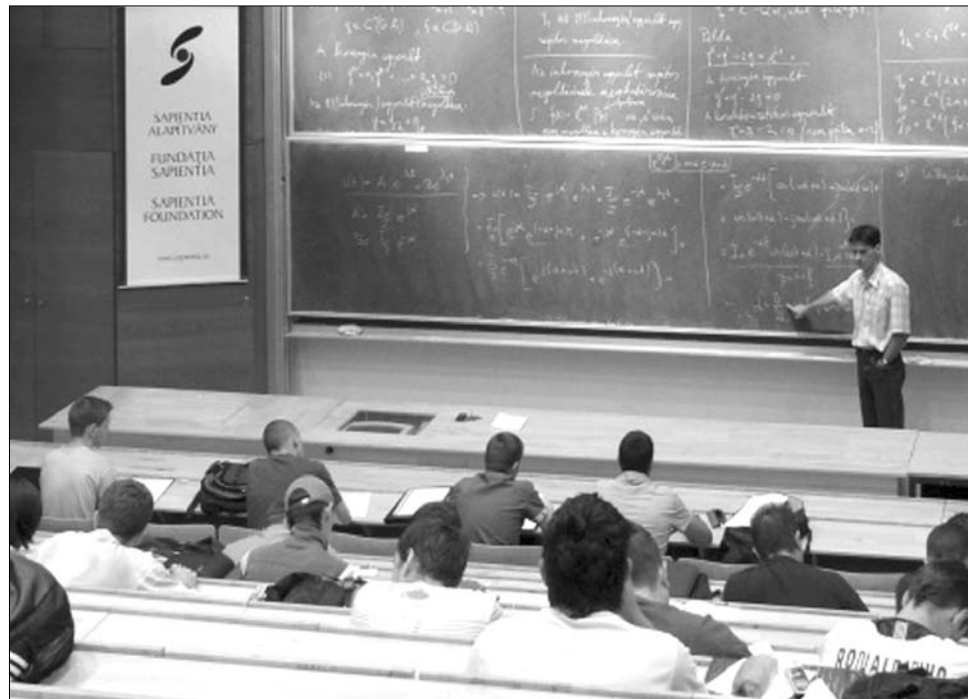
Diszkrimináltak egyetemek?

Folytatás az 1. oldalról

„Anélkül, hogy közvetlenül felmérték volna az intézményeket, tavaly a teljes magánoktatást a harmadik kategóriába sorolták, azaz csak oktatási intézményekként működhetnek” – magyarázta az UUAP elnöke. Kiemelte: úgy gondolják, hogy az eredményeik alapján többet érdemelnek ennél, és mindent megtesznek annak érdekében, hogy magasabb kategóriába sorolják majd őket. Az Egyesületi Elnök az Európai Egyetemek Társaságának (FEDE) berlini közgyűlésén fogja megtenni javaslatát az uniós szaktestület létrehozására. A tanügyi törvény értelmében Romániában az egyetemek három kategóriába sorolhatóak: kizárólag oktatásra, oktatásra és tudományos kutatásra, valamint fejlett kutatásra és oktatásra összpontosító intézmények.

A képzési szint függ a rangsorolástól

„Az egyetemek európai kritériumok szerinti osztályozása főleg az intézmények állami támogatását befolyásolja, valamint az egyetemek képzési szintjét is szabályozza” – mondta lapunknak Magyar Tivadar, a kolozsvári Babeş-Bolyai Tudományegyetem (BBTE) volt rektorhelyettese. Tájékoztatása szerint tavaly nyáron első alkalommal osztályozták a romániai egyetemeket, de ez a rangsorolás nem az állami és magánintézmények között tesz különbséget, mivel a magánegyetemek többnyire később alakultak meg, ezért még nem mutathatnak fel hosszútávú eredményeket. „Az osztályozások változhatnak, nem elég egy kategóriába bekerülni, azt meg is kell tartani” – közölte Magyar. Az első kategóriába olyan

A Sapientia egyetemet még nem rangsorolták, mert a felmérés idején nem volt akkreditációja. Fotó: archív

egyetemek kerültek, amelyek az oktatás mellett kutatási lehetőséget is biztosítanak. Ebbe a körbe tartozik többek között a számos magyar szakot is működtető BBTE. Az első kategóriába tartozó intézmények az eddigienél több hallgatót vehetnek fel a mesteri és doktori képzésekre. A második fokozatot az oktatási-kutatási, illetve a művészeti irányultságú egyetemek foglalják el, ilyen a Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyászati Egyetem (MOGYE).

Ebben a kategóriában az állam támogatni fogja az alap- és mesterképzés számára létrehozott helyeket, azonban doktori oktatást csak kivételes esetben indíthatnak. A magánegyetemeket a harmadik, oktatói kategóriába rangsorolta az Európai Egyetemek Társasága, ezek az egyetemek csak alapképzést indíthatnak. A Partiumi Keresztény Egyetem (PKE) ebbe az osztályba tartozik, a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem (EMTE) még nem rangsorolták, ugyanis a felmérés idején még nem volt akkreditált felsőoktatási intézmény.

Reménykedik a Sapientia

Reménykedik a Sapientia

Dávid László, a Sapientia rektora az ÚMSZ-nak elmondta: tény, hogy a magánegyetemek a harmadik kategóriában kaptak helyet, de a Sapientia az Ad Astra adatbázis alapján a legjobb hazai magánegyetem. „Nekünk volna a legnagyobb esélyünk arra, hogy megkapjuk az oktatói és kutatói egyetem minősítését” – ismertette a rektor. Kifejtette, ha Romániában a Sapientia a huszadik helyen áll, és van tizenkét első kategóriás és harminc második kategóriás intézmény, akkor még bekerülhetnek a második csoportba, ez azonban a következő felmérésen múlik. „A tudományos publikációk terén teljesítettünk a legjobban, mert az összkiadványok fele a Sapientian született, a többi megoszlik más egyetemek között. Tehát toronymagasan vezetünk, de ez még nem tudom, hogy elég lesz-e” – magyarázta a rektor. Úgy véli, nagy esélye van annak, hogy megkapják a második kategóriás minősítést, bíznak abban, hogy a bizottság is úgy értékeli, a Sapientia jó egyetem. ◀

Röviden

Kárpótlásért perelnek

Perelni készülnek a kommunizmus ideje alatt elkobzott ingatlanok tulajdonosai a kárpótlásuk tervezett megnyirbálása miatt – nyilatkozta Călin Ispravnic, a Magántulajdonokért Országos Szövetség (APP) elnöke. A kormány törvénytervezete szerint a román állam az elveszített ingatlanok reális értékének mindössze 15 százalékával kárpótolná az erre jogosult személyeket. Radu Arseni ügyvéd, a Károsult Személyek Érdekvédelmi Szövetségének (APDAS) tagja szerint a jogszabály diszkriminál. Elmondta: tagjaikat biztatni fogják arra, hogy törvényes úton követeljék jogaikat, és akár az Európai Bírósághoz forduljanak az ügyükkel.

Nő a gyes?

A kormány fontolgatja a gyermekgondozási segély (gyes) korábban alkalmazott rendszerének visszaállítását, amely a jelenleginél nagyobb támogatást biztosított a kisgyerekes szülőknél. Ezt Claudia Boghevi miniszter nyilatkozta szerda este. A gyes a 2010-es megszorító intézkedések bevezetése előtt két évig járt a gyermekkel otthon maradó szülőnek, összege pedig a szülő előző évi jövedelmének 85 százaléka volt.

ELŐSZÖR ERDÉLYBEN
A húszéves **AMICO** bemutatja:
★ **GESZTI PÉTER** ★
NAGYSZABÁSÚ ÉLŐ KONCERT
Rapülők | Jazz+Az | Gringo Sztár
dalokkal

Bővebb információk: <https://www.facebook.com/GesztiErdelyben>

Gringo Sztár
„Gringo SztárVendég”:
BARICZ GERGŐ
először saját zenekarával, a **Mercur** támogatásával

★ Csíkszereda, Városi Sportcsarnok, 2012. április 22., 19 óra
★ Marosvásárhely, Városi Sportcsarnok, 2012. április 23., 19 óra
★ Gyergyószentmiklós, Városi Sportcsarnok, 2012. április 24., 19 óra
★ Székelyudvarhely, Városi Sportcsarnok, 2012. április 25., 19 óra

Jegy ára:
Elővételben 25 lej
Helyszínen 30 lej

Szervező: **AMICO**, **MAGDOLNA IMPEX**, **SONAR**, **Lélekezen**
Főpartnerek: **Régió**, **Mercur**, **MAJNOROSZÁG**, **Partnerek:** **NOVEL RHYTHM**, **HELENA**, **2020**
Média partnerek: **Csiki Hírnap**, **Hírnap**, **Primo Rádió**, **FMX**, **uH**, **WHELI**, **udvarhely harghitanépe**, **krónika új magyar szó**, **Gyergyó Hírnap**, **Közélet**, **Primo Text**, **uH**, **vasarhely.ro**, **PREMIUM RÁDIÓ**, **Hírnap**, **székelyhír.ro**, **FUNFM**, **FUNFM**, **OTROTV**, **KIT**, **EXE**, **TV**, **NÉPÚJSÁG**, **marosvásárhely.ro**, **transindex**, **manna.ro**

Váratlan kiadás?
Segítünk Önnek!

**LEJ ALAPÚ
FIX KAMAT
7 éves futamidőre**
Gyors elbírálás,
48 órán belül*

Szabad felhasználású, lej alapú személyi kölcsön, amely a nemzetközi árfolyamkockázatoktól mentesen, ingatlanfedezet nélkül vehető igénybe.
A rögzített törlesztőrészeknek és a fix kamatnak (15,79%, 16,98% THM) köszönhetően a visszafizetendő összeg könnyen kiszámítható**.

- 0%-os havi kezelési költség;
- 0%-os hitelbírálati díj;
- 0%-os folyószámlanyitási és -kezelési költség.

*A teljes dokumentáció benyújtását követően
**Egy 10.000 lej összegű, 7 éves futamidőre szóló személyi kölcsön havi törlesztőrésze 15,79%-os kamat és 16,98%-os THM esetében 197,43 lej, a teljes visszafizetendő összeg pedig 16.583,82 lej.
Az ajánlat 2012. április 30-ig érvényes.

www.otpbank.ro
0800 88 22 88

otpbank
Megbízunk egymásban

lej alapú személyi kölcsön

Április 13., péntek

Az év 15. hete és 104. napja, hátravan 262 nap

Ma **Ida** és **Béla** napja van. A **Ida** germán eredetű női név, jelentése: tevékeny, serény. A **Béla** név valószínű, a régi magyar **Bél** személynévből származik, az -a betű kicsinyítőképző. Jelentése belső rész, szív. Holnap **Tibor**, **Benedek** és **Gusztáv** napja van. Vasárnap a **Tas** nevének ünnepe.

Évforduló

Április 13., péntek:

- 1849 – Magyarország köztársaság lesz.
- 1943 – A berlini rádió bejelenti a katyni tömegsírok felfedezését, a szovjet NKVD által legyilkolt lengyel hadifogoly katonatisztek holttesteivel.
- Április 14., szombat:**
- 1849 – Debrecenben az országgyűlés határozatot fogad el a Függetlenségi Nyilatkozat kiadásáról és a Habsburg-ház trónfosztásáról. Ezután Kossuth Lajost kormányzó-elnökké választják.
- 1912 – Első útján jég-hegynek ütközik a

Titanic utasszállító luxushajó, hajnalra elsüllyed, 1517 utas életét veszti.

Április 15., vasárnap:

- 1955 – Megnyílik az első McDonald's étterem Des Plaines városában, Illinois államban.

Vicc

Férfi bemegy a kocsmába.
– Kérek egy sört.
– Alkoholmentes jó lesz?
– Játékpénzt elfogad?

Recept

Pikáns babos köret

Hozzávalók: 1 hagyma, 1-1 zöld és piros húsú paprika, 2 vörösbab konzerv. **Mártáshoz:** 10 ek. ketchup, 2 ek. barna cukor, 1 kk. fűszerkeverék, 1 kk. mustár, csilipaprika.

Elkészítés: A hagymát nagyobb kockákra vágjuk, megdinszteljük, hozzáadjuk a felkockázott paprikákat, majd a babot (a leve nélkül). Mindezt egy tűzálló tálba öntjük. Összekeverjük a mártáshoz valókat, és felöntjük a bab levélével, és az egészet a babos egyvelegre öntjük. Alufólia alatt 160 fokon 20 percig sütjük.

Ma

A következő napok időjárása

Szombat 18°C / 18°C
Nagy részben erősen felhős lesz az ég, sokfelé kell esőre, záporra, zivatarra számítani.

Vasárnap 16°C / 18°C
Erősen felhős vagy borult lesz az ég, többfelé várható eső, zápor, helyenként zivatar.

Jelleg	Délutáni hőmérséklet	Holnap hajnali hőmérséklet
Arad	19°C	10°C
Brassó	16°C	7°C
Bukarest	21°C	13°C
Csikszereda	16°C	5°C
Kolozsvár	16°C	6°C
Marosvásárhely	17°C	9°C
Nagyvárad	19°C	10°C
Szatmárnémeti	18°C	8°C
Temesvár	19°C	10°C

Készült: Magyarországon az Országos Meteorológiai Szolgálatnál

Eleinte többnyire kevés lesz a felhő, majd a délutáni óráktól kezdve erősen megnövekszik a felhőzet, de csapadék nem valószínű. Többnyire mérsékelt marad a változó irányú szél.

Az élet apró örömei

Horváth Szekeres István

Gondolatjel

Visky István rovata

Ha el akarod mondani a másikat embernek az igazságot személyéről, előbb nevetesd meg. Különben egy életre ellenséggé lesz. Nincs is más, amit jobban gyűlölnénk, mint amikor valaki megmondja az igazságot rólunk. Ráadásul úgy, hogy a szívünk mélyén tudjuk is, hogy igaz van. Sokkal könnyebb elviselni az igazságot, ha

közben nevet az ember. A jó időben való nevetés megtanít ki-nevetni önmagunkat. Az önmagán nevetni tudó ember pedig kész elfogadni a figyelemzetést is. Ha valaki mellénk áll és felajánlja, hogy együtt nevet velünk hibáinkon, és kész együtt nevetni velünk saját hibáink is, akkor olyan barátokra lelünk, akinek értékét alig-alig lehet felfogni.

Horoszkóp

KOS (III. 21.–IV. 20.)

Őn nagyon energikus, és most sem bírja visszafogni magát. Talán a babonás nap teszi, hogy valami mindig akadályozza.

BIKA (IV. 21.–V. 20.)

Kétszeresen is gondolja meg ma, hogy kiről mit is mond, és főleg kinek. Még ha nem is rossz számdékkal mondja, akkor is úgy sültet el, mintha bántani akarna.

IKREK (V. 21.–VI. 21.)

Egy kellemetlen főnöki beszélgetés szomoríthatja ma el a kedvét. Talán más pozícióba helyezné, vagy egyéb, nem épp inyére való változás szegheti kedvét.

RÁK (VI. 22.–VII. 22.)

Vége változás áll be a mai napon az életében, elsősorban párkapcsolati téren vagy a nyílvanosságát illetően.

OROSZLÁN (VII. 23.–VIII. 23.)

Ma igen jó kedvében találhatja ez a baljós színezetű nap. Még csak fekete macskát sem kell simogatnia, hogy mégis szerencsésnek mondhasa magát.

SZŰZ (VIII. 24.–IX. 23.)

Ma ne haragítson magára senkit: ha nem is azonnal, de idővel

kétszeresen adná vissza azt, amit ma öntől kap.

MÉRLEG (IX. 24.–X. 22.)

Valamelyik családtagjával a-kaszthatja össze a bajuszát. Talán bal lábbal keltek fel, mert oka nincs igazán a veszekedésnek.

SKORPIÓ (X. 23.–XI. 22.)

Valamilyen fontos dolog elkerülhetette a figyelmét a munkájával kapcsolatban, ma megtörténhet, hogy számonkérés áldozata lesz.

NYILAS (XI. 23.–XII. 21.)

Fontos nap ez a mai a Nyilas jegyűek életében. Most kicsikarhat a főnökétől valamilyen előléptetést, vagy változtatást a munkabeosztásában.

BAK (XII. 22.–I. 20.)

Ma egy különös találkozás akár sorsfordító is lehet az életében. Nem is maga a személy a fontos, hanem amit mond.

VÍZÖNTŐ (I. 21.–II. 19.)

Különös álmra ébredhet a mai napon: lássa meg benne az igazságot! A sorsa lassan, de biztosan jobbra fordulhat.

HALAK (II. 20.–III. 20.)

Nehéz napok elé nézhet, és ezen az sem változtat, ha mégoly erősnek érzi is magát. Kicsit vonuljon vissza, hogy erőt gyűjthessen.

***	TELEPES NÖVÉNY	DAGANAT BICEPSZEN	NANO-	BÚZAVIRAG FELE	VÍZI NÖVÉNY	KENYERET KENŐ	SPORT-FOGADÁS	CSUROM-VIZES LESZ	NEM HELYESLŐ
TÁRCAFŐ, TÁRCAVEZETŐ									
BAUM VARÁZSLÓJA			KOPIROZÓ HÁZASSÁG						
ALLAMPOLGÁRRÁ VALÓ FOGADÁS									
NŐI NÉV RÖVID ALAKJA					GABONAFELE HÍDTARTÓ OSZLOP				
***	HIRTELEN UTÓ						AROMA, ZAMAT SZÖVETSÉG		
	IKRÁT RAK A HAL								
INDULAT-SZÓ (RÖV.)				KIS IZABELLA MŰNYELV					
VONALSZAKASZ!			NŐI NÉV RÖVID ALAKJA					LINE (RÖV.) A KÖZEPÉN FELZUG!	
			DAGALY						
NAGYON SZERETŐ						ILLETVE (RÖV.) GOMB-DARAB!			
JÉGHOKIS									

új magyar szó

Szerkesztőség és kiadó:
Bukarest, 3. kerület, Lipszani u. 29-31. sz., I. emelet.
Telefon/fax: 021/317-8847, E-mail: office@maszol.ro

Postacím:
Redacția „Új Magyar Szó”
OP 15, CP 40, sector 5, București

Mb. felelős szerkesztő:
Salamon Márton László

Vezető szerkesztő:
Cseke Péter Tamás

Vezető publicista:
Ágoston Hugó

Főmunkatársak:
Ady András, Bíró Béla, Krebsz János, Gyulay Zoltán, Sebestyén Mihály, Székedi Ferenc, Székely Ervin

Szerkesztők:
Moldován Árpád Zsolt (Aktuális)
Bogdán Tibor (Hátér)
Szakács Zsuzsanna (Gazdaság)
Turós-Jakab László (Sport)
Bodó Rozália (Társadalom)
Tofán Koós Imola (Kultúra)
Zsigmond Júlia (Média)
Orosz Anna (Életmód)
Szonda Szabolcs (Színkép)
Vásárhelyi-Nyemec Réka (maszol.ro)

Olvásószekrénytők:
Osváth Annamária

Tudósítók:
Antal Erika – 0788-760573 (Marosvásárhely), Sipos M. Zoltán – 0788-715876 (Kolozsvár), Totka László – 0788-715848 (Nagyvárad), Baloga-Tamás Erika – 0746-375775 (Székelyudvarhely), Kovács Zsolt – 0721-251429 (Sepsiszentgyörgy), Sike Lajos – 0788-715687 (Szatmárnémeti), Tamás András – 0744-781709 (Nagyenyed)

Grafikus:
Horváth Szekeres István

Képszerkesztő:
Fülöp Mária

Tördelőszerkesztők:
Lőrincz Imola, Farkas Szidónia, Szabó Ildikó Erzsébet

Kiadja
a Scripta Kiadó Rt.

Terjesztési menedzser:
Béres Attila – 0788-318353

Területi megbízottak:
Baricz István – 0788-488739
Keresztes Csaba – 0746-100830 (Gyergyó),
Tósa András – 0788-715481 (Kolozs, Szilágy)

Logotípusok:
Czédly József

Hirdetési ajánlat a honlapon és a szerkesztőségben. Előfizethető a Román Postánál (katalógusszám: 19302), közvetlenül a szerkesztőség-nél és előfizetés-szervezőknél. Magánterjesztők forgalmazzák.

Előfizetési díjak:
1 hónapra 15 lej,
3 hónapra 38 lej,
6 hónapra 75 lej,
12 hónapra 148 lej

Nyomda: Garamond (Kolozsvár)

ISSN 1841-5520

Az Új Magyar Szó bármely részének másolásával kapcsolatos minden jog fenntartva. Értesítéseket átvenni csak az Új Magyar Szóra való hivatkozással lehet. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beküldött leveleket rövidítve, illetve szerkesztve közzéje.

Lapunk megjelenését támogatja a

City rádió
A leg több slágere

Szatmárnémeti 106,4 FM
Nagyvárad 93,8 FM
Zilah 103,3 FM

Tárgu Mureș 88,1 FM | Sovata 102,1 FM

r • a • d • i • o

454

Reghin 94,7 FM | Sibiu 104,3 FM
Sászfényszőlős 94,7 FM | Segesvár 104,3 FM

Marosvásárhelyi Rádió Románia

[102,9 FM]

www.marosvasarhelyiradio.ro

94.0 FM PROFI RÁDIO
AZ ANNA ARAD BELŐLE

VOX
88,6 fm

MÉDIAPARTNEREK

sepsi rádió
98,5 fm

Jogosan utasították el a marosvásárhelyiek óvását

Kosárlabda

Turós-Jakab László

Váratlan eredménnyel rajtolt szerdán este a férfi kosárlabda-bajnokság rájátszása: az idény meglepetéscsapata, a Bukaresti CS Municipal Temesváron, a cím egyik várományosának otthonában remekelt, 84-97. A házigazdák csak a triplák különjátszáját tudták megnyerni, 11-7. A fővárosiak szinte végig irányították, a Gallimore-Martinics-McKenzie trió összesen 70 pontot dobott.

Medgyesen és Brazi-on sima hazai sikerekkel indult a sorozat: a Gaz Metan 84-69-re verte az Energia Rovinari-t, a CSU Ploiesti pedig 71-63-ra a Nagyvárad CSM-t.

Dramai csatában született meg a címvédő U-Mobitelco BT első sikere: a bajnokcsapat 12 pontos hátrányból fordítva győzte le a Maros KK-t, 74-72. A vásárhelyiek óvást nyújtottak be azt állítván, hogy egy ideig öt idegenlégióssal szerepeltek a házigazda kolozsváriak, ami szabályellenes. Az ÚMSZ információi szerint tulajdonképpen az történt, hogy a mérkőzés-sta-

tisztikát vezető személy egy kettős kolozsvári cserénél csak az egyik pályára lépő játékost vette észre, a másikat pedig csak kis idő múlva, amikor is orvosolta a mulasztást. Így az élő internetes közvetítésben, a valósággal ellentétben, 33 másodpercig kizárólag idegenlégiósok alkották a kolozsvári ötöst. Az élő tévéközvetítést lebonyolító Digi Tv kommentátora már a meccs után megerősítette ugyan, hogy a kolozsvári szakvezetés nem hibázott, de a vásárhelyi óvást végül csak a szövetségi megfigyelő konzultálása és a videofelvételek tanulmányozása után utasították el.

Tegnap eredmények és az állások: Gaz Metan–Energia 86-71 (2-0), Temesvári BC–Buk. CSM 75-56 (1-1), Ploiești–Nagyvárad 64-62 (2-0). A második U-Mobitelco BT–Maros KK-mérkőzés lapzártá után ért véget. Miután három győzelemig játszanak, a sorozatok a mostani vendégek otthonában, azaz Târgu Jiuban, Bukarestben, Marosvásárhelyen és Nagyváradon folytatódnak 18-án és – ha még szükséges – 19-én.

A mindent eldöntő ötödik összecsapást ismét Med-

Az U-Mobitelco (fehérben) drámai csatában győzte le a Maros KK-t

gyesen, Temesváron, Kolozsváron és Brazi-ban rendezik meg, április 22-én.

A CS Otopeni visszalépése miatt már csak egy kieső felől kell dönteni. A két győ-

zelemig tartó párharc első felvonásán, Csíkszeredában, a Hargita Gyöngye KK 117-91-re verte a Poli Iași együttesét, miután 16-7-re nyerte a hárompontos kosarak különjátszáját. Április 18-án Iași-ban rendezik meg a második találkozókat, egy esetleges, mindent eldöntő harmadik mérkőzésen ismét a csíkiak lesznek vendéglátók, április 21-én.

Tegnap folytatódott a női bajnokság rájátszása. Eredmények és az állások: 1-8. helyezettek: Temesvári BCM Danzio–CSM Târgoviște 65-66 (0-2), Alexandria–Marosvásárhelyi Vita Nova 60-66 (0-2). A CSM U Craiova–Aradi ICIM UVG- és a Szatmárnémeti CSM–Gyulafehérvári CSU mérkőzések lapzártá után fejeződtek be. 9-16. helyezettek: Bball 6 Sepsi BC–Buk. CSM Sportul Studențesc 44-66 (0-2), Poli Național Iași–Brassói Olimpia 53-68 (0-2), Buk. Olimpia–Kolozsvári U 60-69 (0-2). A két győzelmet elért csapatok már továbbjutottak, ahol az állás 1-1, ott április 18-án harmadszor is összecsapnak az együttesek. ◀

Röviden

RK-döntőben a Rapid

Az idegenbeli 1-0-t követően a Rapid Bukarestben is legyőzte a FC Vaslui együttesét a labdarúgó-Román Kupa elődöntőjében, 3-2. A gólokat Grigore, Alexa és Dan Roman, illetve Wesley (2) szerezte, a vaslui-i Adailton a mérkőzés hajrájában két sárga lap miatt kiállították. A másik döntős a lapzártá utáni Medgyesi Gaz Metan–Dinamo-mérkőzésen dőlt el, amely 0-1-ről indult.

Labdarúgó Magyar Kupa

A bajnokságban listavezető Debrecen lesz a másodosztály Nyugati csoportjában élőlovos MTK ellenfele a labdarúgó-Magyar Kupa fináléjában: a hajdúsági együttes az elődöntő visszáváogóján – hazai 2-1-es sikerét követően – 3-1-re nyert az Újpest vendégeként. Az MTK 2-0-ra győzött Székesfehérváron, miután hazai pályán 3-2-re kikapott a Videotontól. A döntőt május elsején a Puskás Ferenc Stadionban rendezik.

Pakson játszik a listavezető

A magyar labdarúgó OTP Bank Liga 24. fordulójában: ma: Kaposvári Rákóczi–Diósgyőri VTK; szombaton: MVM Paks–Debreceni VSC, Siófok–Pécsi MFC, Kecskeméti TE–Zalaegerszegi TE, Ferencvárosi TC–Győri ETO, Lombard Pápa–Haladás; vasárnap: Videoton–Vasas, Újpest–Budapest Honvéd.

Amerikában a Chelsea

A Bajnokok Ligájában elődöntős angol Chelsea lesz az ellenfele az észak-amerikai labdarúgó-bajnokság (MLS) All Star-csapatának. A gálamérkőzésre július 25-én Philadelphiában kerül sor. Az elmúlt két szezonban a Manchester United volt a tengerentúli bajnokság legjobbjából összeállított együttes riválisa, míg 2009-ben az Evertont hívták meg.

Forma-1, Kínai Nagydíj

A Sanghaj International Circuiton rendezik meg a hét végén az idei Forma-1-es világbajnokság harmadik futamát, a Kínai Nagydíjat. A versenyzők 56 kört teljesítenek, azaz 305,256 km-t, az aszfaltkígyó 16 kanyarja nehezíti majd dolgukat. Két futam után a pilóták pontversenyében a spanyol Fernando Alonso (35 pont) vezet két brit, Lewis Hamilton (30) és Jenson Button (25), valamint az ausztrál Mark Webber (24) és a mexikói Sergio Perez (22) előtt.

Bolt Monacóban

Usain Bolt július 20-án, Monacóban, az atlétikai Gyémánt Liga-sorozat idei kilencedik állomásán áll rajthoz utoljára a londoni olimpia előtt.

Ronaldo mesterhármasa

Labdarúgás

Hírösszefoglaló

A listavezető Real Madrid Cristiano Ronaldo mesterhármásának, illetve gólpaszának köszönhetően 4-1-re győzött a városi rivális Atlético vendégeként a spanyol labdarúgó **Primera División** 32. fordulójának szerdai játéknapiján. Az aranylabdás portugál támadó ezzel már 40 gólos a bajnokságban, s rekordok is fűződnek a nevéhez. Ő az első játékos aki egy idényben 20 gólt lő idegenben és hétszer triplázik. Huszonhárom sikerrel immár ő a Real Madrid történetének harmadik legjobb büntetőlövője, a királyi gárda „Mourinho-korszaka” 300. góljának szerzője.

Szerdai eredmények: Granada–Athletic Bilbao 2-2, Sporting Gijón–Levante 3-2, Valencia–Rayo Vallecano 4-1. A lapzártá utáni Villarreal–Málaga, Racing Santander–Mallorca és Sevilla–Zaragoza mérkőzéseket megelőzően a Real Madrid (82 pont) vezet a Barcelona (78), a Valencia (52), a Málaga (50) és a Levante (48) előtt.

A címvédő, listavezető Manchester United nagy meglepetésre 1-0-s vereséget szenvedett a Wigan Athletic vendégeként az angol **Premier League** 33. fordulójának szerda esti mérkőzésén.

A MU üldözője, a városi rivális Manchester City hazai környezetben kiütötte a West Bromwich Albiont (4-0), s ezzel öt pontra csökkentette hátrányát. Az Arsenal idegenben oktatta a hamar elfogyatkozó Wolverhamptont (+3), a Queens Park Rangers pedig simán verte a Swansea Cityt, 3-0. A 79 pontos Manchester Unitedet a ManCity (74), az Arsenal (64), a Tottenham Hotspur (59), a Newcastle United (59) és a Chelsea (57) követi.

A Juventus, a klub színeiben 700. tétmérkőzésén pályára lépő Alessandro Del

Cristiano Ronaldo

Piero szabadrúgásgóljának köszönhetően 2-1-re nyert a Lazio ellen az olasz **Serie A** 32. fordulójának szerda esti rangadóján. A Zebrák – akik továbbra is veretlenek – ezzel a tabella élére ugrottak. A Cesena Mutu egyenlítő góljával szerzett pontot a Genoa vendégeként, 1-1. További eredmények: AS Róma–Udinese 3-1, Catania–Lecce 1-2, Fiorentina–Palermo 0-0, Internazionale–Siena 2-1, SSC Napoli–Atalanta 1-3, Parma–Novara 2-0. A lapzártá utáni Bologna–Cagliari meccset megelőzően a Juventus (68 pont) vezetett az AC Milan (67), a Lazio (54), az Udinese (51), az AS Róma (50), az SSC Napoli (48) és az Internazionale (48) előtt.

A Borussia Dortmund Robert Lewandowski góljával 1-0-ra nyert a Bayern München ellen a német **Bundesliga** 30. fordulójában, ezzel a címvédő előnye négy fordulóval a vége előtt hat pont. A hajrában Arjen Robben egyenlíthetett volna, de a büntetőjét Roman Weidenfeller kivédte. További eredmények: Hoffenheim–Hamburger SV 4-0, Hannover–Wolfsburg 2-0, Bayer Leverkusen–Kaiserslautern 3-1, Nürnberg–Schalke 04 4-1. A 69 pontos Dortmundot a Bayern (63), a Schalke 04 (57), a Mönchengladbach (53) és a Stuttgart (46) követi. ◀

Felfüggesztett pénzbírság himnuszénekülésért

Kézilabda

Hírösszefoglaló

Az Európai Kézilabda Szövetség (EHF) illetékes bírósága 2000 eurós, felfüggesztett büntetéssel sújtotta az MKB Veszprémet, amiért a férfi csapat szurkolói több nemzetközi mérkőzés előtt is elénekelték a Himnuszot. Az EHF a büntetést 2014. június 30-ig felfüggesztette, a döntés jogerős.

A szövetség szabályzata tiltja klubrendezvényeken a himnusz lejátszását vagy eléneklését, a mérkőzések előtti ceremónia és a televíziós közvetítések időrendje ezt nem teszi lehetővé.

Az EHF március 22-én jelezte, hogy eljárást indít a magyar klub ellen, és a lehetséges büntetés kereteit eredetileg 7500 és 15 ezer euró között rögzítette.

A veszprémi szurkolók eddig minden hazai találkozó előtt elénekelték a himnuszot, és ezt az ellenfelek tiszteletben tartották. Ugyanakkor a klub már korábban jelezte a szurkolóknak, hogy ebből probléma lehet, de az EHF csak most lépett.

A fenyegetés nagy visszhangot váltott ki. Még rivális klubok és azok szimpatizánsai, valamint közéleti személyiségek, politikusok is nem-

tetszésüket fejezték ki.

Navracsics Tibor (Fidesz) miniszterelnök-helyettes, közigazgatási és igazságügyi miniszter, veszprémi országgyűlési képviselő, valamint Porga Gyula (Fidesz-KDNP), Veszprém polgármestere levelet írtak az EHF-nek, amelyben jelezték, hogy elfogadhatatlannak tartják a himnusz énekletét tiltó szabályozást.

A március 25-i, Ademar León elleni Bajnokok Ligája nyolcadöntő-visszavágó előtt a klub, valamint a Veszprém Kézilabda Fan Club az EHF eljárás hatására arra kérte a szurkolókat, hogy ne énekeljék el a Himnuszot. Az EHF hivatalos himnusza alatt éktelen hangorkán volt a Veszprém Arénában, a dallamokból szinte semmit sem lehetett hallani. Ugyanakkor a helyi B-közép kiment a csarnok folyosójára, s egy „Isten, áldd meg a magyart!” feliratú transzparenst hagyott a szektorban, kint pedig felhangzott a magyar himnusz.

A veszprémi klub elnöksége az MTI-nek eljuttatott közleményében köszönetét fejezi ki mindazoknak, akik szolidárisak voltak, nyilatkozataikkal, leveleikkel kiálltak mellettük, és segítettek abban, hogy az EHF bírósága méltányos döntést hozott az ügyben. ◀

A megértés vidékein

Böszörményi Zoltán író, költő úgy véli, a sikeres kommunikáció képes otthonosságérzetet teremteni

Aradi származású beszélgetőtársunk változatos életutat mondhat magáénak, szakmai pályája is több fordulóponton vezetett át máig, amikor több időt és alkotó energiát szentelhet már az írásnak, illetve az Irodalmi Jelennél végzett főszerkesztői munkájának. Az utóbbi években gyakoribbá vált megjelenésű, más nyelvekre is lefordított köteteinek egyfajta következménye is lehet az idén számára odaítélt József Attila-díj. Ennek az elismerésnek az elnyeréséről, irodalmi munkájáról, annak társadalmi háttéréről kérdeztük Böszörményi Zoltánt.

Hevesi Mónár József

► **Az idei József Attila-díj kiosztása körül megbolydult az íróársadalom. Hogyan látja, miért?**

– A témáról sok helyen, az *Irodalmi Jelenben* is bőséges anyag olvasható. Jegyzetek, hozzászólások tömkelege jelent meg. Szentmártoni János, a Magyar Írószövetség elnöke közvetlenül a díjak kiosztása után a Népszabadság munkatársának megjegyezte: valamennyi, idén díjazott alkotó munkásságát nagyra becsüli... Szerintem ez a fontos.

► **Az Irodalmi Jelen kezdőoldalon örökös munkatársként szerepel Faludy György és Méhes György. Mi ennek a magyarázata? Világirodalmi nagyságok? Vagy személyes kötődések is?**

– Mindketten az *Irodalmi Jelen* munkatársai voltak életük végéig. Faludyval, ha nem is szoros, de baráti kapcsolatban voltam. Többször meghívtam Aradra, kétszer el is jött. Az *Irodalmi Jelen* harmadik oldala az övé volt. Sok versét első közlésben hoztam. Méhes Györggyel már nem voltam ennyire szerencsés. Amikor a laphoz került, már válságossá vált az egészségi állapota, így kevés irodalmi szöveg jelent meg tőle.

► **Az Örvényszárnyontól a Regálig ível eddigi szerzői pályája. Hol jelent meg az első kötete?**

– Első két kötetem a bukaresti Litera Kiadónál jelent meg, saját költségemen. Messze voltam Kolozsvártól, Marosvásárhelytől, Bukaresttől, nem tartoztam semmilyen irodalmi táborhoz. Ahogy Kányádi Sándor egyszer megjegyezte, nem voltam senkinek „fiaborja”, vagyis rokona, ismerőse.

► **Élete meghatározó döntése volt határátlépése. Milyen okok, körülmények játszottak közre ebben?**

– *Regál* című regényemet hozom fel válaszul. Erről szól. Ámokfutás volt. Talán azért is sikerült. Az érzés, a soha vissza nem térő hangulat, a reménytelenségnek a megismételhetlensége még feldereng, néha megjelenik álmomban. Harminc év távlatából azonban megszelídülnek az emlékek is. Átlényegül a megélt tragédia. Elidegenedik az ember tőle.

► **Aradtól Torontóig hosszú volt az út, hát még aztán vissza...**

– Sok mindent kiírtam magamból. A *Míg gondolom, hogy létezem (Vanda örök)* és *Az éj puha teste* szövegkorpuszában ez benne van. Az ön-életrajzi elemek, a valóság és a fikció keveréke nem díszítőelemek, hanem az életmózaikkockái.

► **Mi kell a meggazdagodáshoz: tehetség, szorgalom, szerencse? Ön gazdagnak érzi-e magát?**

– Az anyagi helyzetemnek semmi köze hozzá, az alkotóhoz. A megírt szövegeimhez sem. Úgy vélem, lelkiileg nagyon gazdag ember vagyok, és odafigyelek másokra is. Anyagi forrásaim egy részét pedig arra fordítom, hogy fenntartsam a *Nyugati Jelen* című régiós napilapot. Őt megyében jelenik meg, szórványban. 1997 óta – akkor vettem meg – sokszor tönkrement, meg kellett mentenem, hogy magyar nyelvű újságunk legyen, hogy folytassuk elődeink munkáját, továbbvigyük a hagyományt. Az *Irodalmi Jelen* is én finanszírozom. Büszke vagyok irodalmi lapunkra. Hányatott történelmünk során nem sok ehhez hasonló indult Aradról.

► **Most már akár nyugodtan pihenhetne a babérjain – helyett alig látszik ki teendői közül.**

– Már gyerekkoromban is sokat dolgoztam. Számomra a munka olyan, mint másoknak a levegő. Nem tudok megenni nélküle. Az értelmes munkát szeretem, amelynek van látszatja, hozadéka. Az írás számomra mindennél nehezebb. Ha kiállsz egy könyvvel a nagyközönség elé, az olyan, mintha gondolataidat, testedet próbré vetköztetnéd.

► **Ha újakezdhetné, mit tenne másképpen?**

– Ez meg sem fordult a fejemben. Minek kezdeném újra? Még tetemes anyag van bennem, amit meg szeretnék írni.

► **Az aradi magyar sajtó nemrég volt százötven éves. Alkalomhoz illő emléklappal tiszteltet a Nyugati Jelen. Mikor és hogyan indult a Jelen, a Nyugati Jelen, majd az Irodalmi Jelen? Miért éppen Aradon?**

– Ezt az előbb részben már érintettem, az *Irodalmi Jelen* Könyvekről azonban nem beszéltem. Az ezredforduló évében Szőke Mária nagyváradi író adta az ötletet. Az ő novelláskötete volt az első könyvünk. Azóta közel hetven címünk jelent meg. Csak a nota bene kedvéért: Aradnak soha nem volt ilyen jelentékeny kiadója... Az *Irodalmi Jelen* pedig több lábon állunk. Van a portálunk, amely naponta frissül, nyomtatásban pedig a nyolccoldalas mellékletünk olvasható, ez havonta jelenik meg a *Nyugati Jelenben*. A százhusz oldalas folyóiratunk szintén havi rendszerességgel lát napvilágot. Ez kapható a történelmi Magyarország területén. Ezen kívül elektronikusan lapozható formában és iPad-en is elérhetőek vagyunk.

Böszörményi Zoltán személyes fotójából

► **Kányádi Sándor önnék régi barátja. Tavaly ön volt Budapesten, a születésnapján, legutóbb ő volt jelen az Irodalmi Jelen tizedik évfordulóján, a Fészek Klubban. Nemrég terjedelmes interjúval tisztelte meg az Irodalmi Jelen. Mióta ismeri, tiszteli, hogyan látja őt?**

– Kányádi Sándort gyerekkorom óta ismerem. Akkoriban feljártam a *Napsugár*-hoz. Ott jelentek meg első verseim és írásaim. Azóta kedves nekem. Sok jó tanácsot kaptam tőle az évek folyamán. Segített, ahol tudott. Teljesítménye a magyar irodalomban egyedülálló. Nemcsak költészete kimagasló és értékes, hanem nevelő szerepe is példátlan. Nem ismerek olyan költőt történelmünk folyamán, aki annyi generációt nevelt, oktatott, tanított, nem csupán versre, de anyanyelvre és hazaszereetre is. Szorított neki, hogy megkapja az irodalmi Nobel-díjat.

► **Ismert, hogy ön Lászlóffy Aladár felfedeztetje, és az is, hogy egész fiatalon Kolozsváron ta-**

zak azokban az években vetítették Antonioni, Fellini, Pier Paolo Pasolini, Zeffirelli, Vittorio de Sica, Truffaut, Bunuel alkotásait. Tüntettünk a vietnami háború ellen, írtuk a verseket, s szaladtunk a *Napsugár* szerkesztőségébe, hogy ott megmutassuk valakinek. Így kerültem egy szép napon Lászlóffy Aladár elé. Három versemből egyet kiválasztott, az meg is jelent egy hónapra rá. Ezt követően kaptam egy mesekönyvet, Fodor Sándornak a *Csipike, a gonosz törpéjét*, és gyöngybetűkkel ezt írták az első oldalra: Böszörményi Zoltánnak, a *Napsugárban* megjelent ügyes verséért. A szerkesztőség. Pecsét, aláírás. Ez volt az első irodalmi sikerélményem.

► **Valójában hol él most, hol az otthona? Barbadosról Monacóig és Aradig hétköznapi szemmel fényévnyi a távolság. Hogyan bírja az utazást, a munkát, mindazt, ami ezzel jár?**

– Ahol meg tudom értetni magam, és ahol megértene, otthon érzem magam. A sikeres kommunikáció otthonérzetet teremt. A repülőjáratok megszüntették a távolságokat. Már nem idegesít az utazás. Tavaly össze egy hónapra Barbadosra hoztam kisebbik lányomat, Pannát. Aztán vissza kellett vinnem Pestre. Este hatkor felültünk a londoni járatra, másnap délben Pesten voltunk. Következő reggel hatkor felszálltam a londoni gépre, két óra múlva járatot cseréltem, és aznap délután megérkeztem Barbadosra. Egyáltalán nem voltam fáradt.

► **További tervei?**

– Meg szeretnék írni még néhány könyvet, és jól érezni magam ebben a világban.

Böszörményi Zoltán (1951, Arad)

Író, költő, lap- és könyvkiadó-tulajdonos, szerkesztő. Tanulmányait a Kolozsvári Balettintézetben kezdte, az aradi 3-as számú liceumban (ma: Csiky Gergely Főgimnázium) érettségizik. Pedagógusként, majd építőtelepen dolgozik, aztán 1975-től Nyugatra szökéséig az aradi Vörös Lobogó napilap korrektora. Torontóban, a York egyetemen diplomázik, jelenleg is kanadai állampolgár. A Luxten Lighting Co. vállalat alapítója (1993) és főszerkesztője 2003-ig. 1998-tól az Aradon megjelenő *Nyugati Jelen* napilap, 2003-tól az *Irodalmi Jelen* Könyveket kiadó vállalkozás tulajdonosa. 2001-től az *Irodalmi Jelen* című irodalmi-művészeti kiadvány főszerkesztője. Utóbbi könyvei közül: *Az éj puha teste* (2008), *A semmi bőre* (2008), *Halálós bűn – Párpercesek* (2010), *Majorana helyzetjelentése a tökéletes boldogságról* (2010), *Regál* (2011).

Oldalnézet

Időutazás Fekete Istvánnal

Krebsz János

A kapocsról: kamaszkorom meghatározó írója, nehéző róla szóló értékkel nézőpontból, mert túlságosan személyessé válik a történet. Tizenhárom-tizenöt éves vagyok, hülye kiskamasz, ateista beütéssel, s bejárók egy öreg plébánoshoz könyveket kölcsönözni, olvasmányokról beszélgetni. Az a típusú olvasó volt, aki a kedvenc könyveiben aláhúzással jelöli a különösen kedvére való részeket, sorokat, fordulatokat. A kiskamasz meg hosszan gondolkodott némely aláhúzásokon, míg megfejtette, hogy mitől is élvezkedik itt egy gyakorlott olvasó. A humorra volt a leginkább fogékony, azon belül is a nyelvi, fogalmazásbeli, stilisztikai finomságokra.

Az után kötelező olvasmány lett, tanárként kellett egyiket-másikat elolvasatni a diákokkal (*Tűskevár*), s olyankor hosszan gondolkodik a tanár, hogy mivel is lehetne közelebb vinni azok-

hoz, akik nem olvasnak...

Talán egy bizonyos időszakban Fekete István volt a legolvasottabb ifjúsági író magyar nyelvterületen, de jöttek a Harry Potterek, s poros, avult, idejétmúlt, lassú szerzővé tették az ifjúságnak abban a kisebbségében, amely még könyvet vesz a kezébe. Kár érte.

Az ifjúsági írókkal az a baj, hogy felnő az olvasójuk. Marad azért belőlük egy szép emlék, s szívesen kínáljuk gyermeknek, unokának, tanítványnak. Fekete esetében a rendszerváltás után kiadhatóvá váltak az addig indexre tett könyvei, s ezeket körülölte a korábbi tiltás érzése. A *Zsellérek* címűt sikerült elolvasnom erős és sokoldalú ajánlásra, hogy bizony mi lehetett volna Feketéből, ha az a rendszer nem kényszeríti bele az ifjúsági író számára szűk ka-lodájába.

Olvasom, olvasom a Zsellérek, és mindvégig az az érzésem, hogy én ezt már olvastam. Nem az események, nem a fordulatok, nem a vé-

lemény némely huszadik századi történelmi eseményről, hanem az egésznek az értékrendje, világlátása, ízlése és ízlése ismerős valahonnan. A vidéki romlatlan fiúcska a paraszti világrend képét égeti az eredendő jó-ság lelki talajába, és a vele egy padot koptató gazdatiszt-gyerek meg a jóra való zsidóság párhuzamos életstratégiája összeolvasztaná a vidék iparkodó magyarságából az ország jövődjét. Szabó Dezsőtől Németh Lászlón át Veres Péterig, Kodolányi Jánosig és Szabó Pálig az összes „harmadik utas” megoldás és naiv elképzelés egybegyúrva, az előbb soroltak vallásalapító elszántsága nélkül. Ha azok a próféták, akkor Fekete István az apostol, aki a tömegek számára érthetővé és emészthetővé aprítja a tanítást. S van benne egy kis epigonos megkésetttség.

Megtévesztő a könyv címe, a főszereplő családnevét jelöli, nem pedig azt a milliós nagyságrendű réteget, amelyről korábban Féja-

Géza meg Illyés Gyula tudósított, a nemzet alatt élő kisemmizetteket. A főntebb felsorolt szerzők és Fekete István nem szocializmusban, hanem magyarságban gondolkodnak, s megtalálják az őserőt a vidék Magyarországában, az önerőből polgárosuló parasztságban, annak munkakultúrájában, erkölcsében és világnézetében. A polgári és a paraszti származású írók egyetértenek abban, hogy az önkiszákmányoláson alapuló, két-három generáció nélküli felépülő paraszt-polgári berendezkedés fogja megváltani a városi puhány magyarságot. A történelem nem ebbe az irányba vett fordulatot, és nemigen hiszem, hogy ha a szocializmus évtizedeit kihagyva folytatjuk betagozódásunkat az európai folyamatokba, akkor ez lehetett volna az irány.

Veres Péternek és Szabó Pálnak megadatott, hogy a szocializmus keretei közé is beilleszték ezt a kulturális alapot, mint a munkás-pa-

raszt szövetség közös bázisát, de nem született meg a remekmű, amely megalapozta volna az új társadalmi berendezkedést. Helyette jött a fogyasztói világ, amelynek a Kádár-rendszer úgy állt ellen, mint a nádszál, belehajolt a változásokba. A *Zsellérek* első fele fejlődésregény, tiszta érzelmű Nemecek Ernő- és Nyilas Misi-történet, ebben jó Fekete István (innen eredt a népszerűség), bár erőteljesen kritizálják mai oktatáskutatók azt a korábbi tendenciát, hogy Magyarországon csupa szomorú történetet olvastunk el a felnövekvő ifjúsággal. A második rész vázlatos, egyáltalán nem meggyőző: a Pesten tanuló hős beleveti magát az éjszakába, de adyendrésen szégyelli közben magát, majd visszamegy a nagyszerű vidéki élet tiszta bukolikájába, és a városon szerzett kapcsolatrendszerével, ismereteivel föllendíti a gyümölcsstermet hoz létre... Kíváncsian követnénk, hogy vajon ná-

lunk is létrejön-e egy holland, dán vagy osztrák mezőgazdaság, de ez a kísérlet a jól ismert okokból nem tudta kifutni magát. Se a regényben, se a valóságban.

Az is érthető, miért volt indexen Fekete István néhány könyve. Ez például a Tanácsköztársaság nevű eseményről fest vidéki körképet, amelyben a városi söprendek átveszi az uralmat, s a kultúra és hagyomány nélküli kártékony egzisztenciák rászabadulnak a vidék népességére. Mondhatjuk, hogy a kommunista kísérlet látványosan kudarcot vall. De a paraszti jövődjé vázlatosan föltekint a jövőképe s el-túnt a süllyesztőben. Sőt, egyre inkább az az érzésünk, sosem volt olyan aranykora az emberiségnek, amikor a munka lett volna az egyéni gyarapodás eszköze. Születés, kaszatosodás, címek, rangok, öröklés, kizsákmányolás és felhalmozás. Volt és lesz itt minden – csak becstelenség egyenlőség soha. Utópiában pedig sokban csalódtunk az utolsó száz évben.

Vécsi Nagy Zoltán

Balázs Imre festőművész halálára

Balázs Imre (1931–2012): Három királyok

„Rossz hír számára mily rövid az út” – jut eszünkbe újra. Március idusán nyílt váci kiállításának sikeres szakmai visszhangja meglehetősen nehézkesen, a húsvéthétfői kíméletlen hír viszont szinte azonnal elért hozzánk: meghalt Balázs Imre, a huszadik század második felének, a huszonegyedik első negyedének egyik legjelentősebb – igaz, utolsó huszonöt évét váci illetőségűként megélt – erdélyi magyar festőművésze.

Balázs Imre Máréfalván született, tehetsége Marosvásárhelyen bontakozott ki, a bukaresti és kolozsvári főiskolákon érett művésszé és emberré. Mivel 1956 októberében, mint a kolozsvári diákszövetség titkára, vállalta a történelmi pillanat felelőségét, a kolozsvári Mátyás-házba összehívott diákgyűlésen felolvasta a képzőművészeti főiskolások követeléseit, letartóztatták.

A közvetlen közelségből és különösképp megélt emberség és embertelenség, a benti szűk terek és sötétség életre szóló tapasztalatként rávetültek a kinti, későbbi évek élményeire, és ihletői, belső alakítói voltak a sajátosan Balázs Imre-i festői világnak. Embersége, szeretettel teli közösségi lényé másokra is kisugárzott, annál is inkább, mert nemcsak festőként, grafikusként, és reklámgrafikusként, szerkesztőként, sőt, galériavezetőként és művészeti íróként, valamint kiállítás- és művésztelep-szervezőként is emlékezeteset adott magából. 1970 és 1986 között a Sütő András szerkesztette Új Élet című képes hetilap grafikai tervezője, művészeti rovatának vezetője és az *Új Élet* Galéria felelőse volt. Ezen kívül számos képzőművészeti cikk szerzője, még több képzőművészeti kiállítás szervezője és megnyitója is.

1987-ben Magyarországra települve, szinte a nulláról újakezdte életét, művészi karrierjét. 2007-ben a Magyar Köztársasági Érdemrend Lovagkeresztjével, majd Hargita Megye Önkormányzatának Életműdíjával tüntették ki.

A balladás drámaiságtól az életörömmig ívelt pályája, a zárt doboz-terektől a végtelenben való nyargalászásig, a széngető baksa feketéjétől a frissen meszelt falak fehérjéig, az alvadt vér vörösétől és a mélybarna humusz barázdáitól a futóhomok szürkéjéig, okkerjéig, a Jordán vízének valószínűtlen kékjéig, a Hargita felett játszó fények táncáig. Elbocsátó kapuívok otthonosságától a világmindenségbe vetettségünk kétségtelen szabadsággal is kecsgető, kegyetlen egyszerűségig, hogy: bizony, por és hamu vagyunk.

Isten adjon neki nyugodalmat!

Verskereső

Tisztelt szerkesztőség, köztudott, hogy április 15-én lesz száz éve annak, hogy a Titanic jéghegynek ütközött, és egy olyan tragédiát hagyott az utókorra, amit máig emlegetnek az egész világon. Pedig biztosan történtek azóta hasonlóan súlyos katasztrófák, de valahogy a nagy óceánjáró esete intő jel marad. Ezt igazolja az a nagy számú emlékezés, riport, művészfilm is, amit az eseményről készítettek. Úgy tudom, a magyar írók között is akadt olyan, akit meghihetett a Titanic. Állítólag Dékány András prózaírónak van egy regénye, ami éppen erről szól. Nem tudom, a költőket milyen mértékben érintette a tragédia, ismernek-e olyan szerzőt, aki a jéghegyvel ütköző hajó esetében mélyebb tanulságokat ismert föl?

(Borz Jenő, Marosvásárhely)

Kedves Uram, örvendünk érdeklődésének. A Titanic története, mint téma, amennyire szomorú, annyira hálás is. Ez magyarázza a sokféle feldolgozást, megközelítést. A legsikeresebb Titanic-könyvnek Walter Lord regényét tartják: *A Titanic pusztulása*. Tipikus valóságrodalmi mű, film is készült belőle 1958-ban. James Cameron romantikus *Titanic-meséjét* (1997) napjainkban is vetítik. Dékány András könyve (*S. O. S. Titanic*) adathű feldolgozása az eseményeknek. Érdekes, hogy számomra tartanak egy 1898-ban született regényt (Morgan Robertson: *Hiábavalóság*), amelyben a szerző, jóval a katasztrófa előtt, tulajdonképpen megír-

Reményik Sándor

Közelebb hozzád...

Nearer to Thee, my God...

Egy régi kép most lelkembe tolu,
Szünetlenül, feltarthatatlanul,
Mint hullám a süllyedő hajóba.

A mentőcsónakok már indulóba'
Voltak, – egy messze part intett nekik,
Otthontalan, kietlen sziklarév,
Ahol majd roncsolt éltük tengetik
A távozók...

Mögöttük elmaradt a Titanic.

És süllyedt, süllyedt menthetetlenül.
A halál ült a jéghegy tetején,
S hallani lehetett, hogy hegedül.

De im, a vijjogó hegedűszóra
Ének felel a haldokló hajón,
S míg zuhogva tör be a vad elem,
Egy kis csapat messzire hallhatón
Dalol: „Közelebb Hozzád Istenem!”...

De csak a sír, a sír jó közelebb,
Szünetlenül, feltarthatatlanul,
Hőmpölyögve: hullám hullám után,
Ahogy agyamba most a kép tolu.

Már övig ér... már mellükig... már állig...
De amíg éneklő ajkuk szabad:
A sírba szállók énekelnek váltig.

Azután csend...

A mérhetetlen óceán felett
Lebegő hangfoszlányt se hallani.
Nincs mozgás, lehelet,
Csak fenn a csillagokban mondja valaki:
Szörnyű volt, szép volt,
Elvezetett.

1923

ja mindazt, ami később bekövetkezett. Robertson hajóját Titánnak hívták, és elsüllyesztetetlen csodahajónak tartották. Szintén Southamptonból indul el Amerika felé, de egy áprilisi éjszakán, félúton, jéghegynek ütközik és elsüllyed. Fedélzeté-

ről csak az előkelőségek és a gazdagok menekülhetnek meg, kellő számú mentőcsónak hiányában... Ami a lírát illeti, szívből ajánlom Reményik Sándor egyik versét, amely tizenegy évvel a tragédia után született.

(Cseke Gábor)

Szóljon, aki érti...

A szenzációs, eltépett és papírkosárba dobott lemondás

Sorin Roșca Stănescu

JURNALUL
NATIONAL

Traian Băsescu elnök ajánlja lemondását. Egy évvel mandátumának hivatalos lejártá előtt. Az egyszerű bejelentés, el kell ismernünk, meglehetősen szenzációs. Feltételekkel teszi. Elfogadhatatlan feltételekkel. Voltaképpen lehetetlenekkel. Ami azt jelenti, hogy az ajánlatot provokációnak szánta. De rossz viccnek sikeredett. Milyen helyzetben ajánlja fel lemondását Traian Băsescu úr? Nem volt még egy olyan eset, hogy mandátumának végén egy államfő hitele egyszerűen megszűnjön. Valahol a tíz százalék alá. Mert akárhányszor egy elnök megítélése megkopott, az illető sokkal hamarabb lelépett a színpadról. Mandátumának végén, például, Emil Constantinescu, aki másodjára már nem is jelöltette magát, a választójoggal rendelkező lakosság több mint 30 százalékának támogatását bírta. Másodsorban az elnöki párt, a PDL is teljes felbomlásban van. A rossz kormányzásért fizet. És milyen körülményeket említhetnének még? A kormány sorozatban követi el a hibákat. Hogy ne nevezem gazdasági bűncselekményeknek. A „kormányom első sikere” pedig – Mihai Răzvan Ungureanu idézetem – éppen az arcába robbant fel. Miután hatalmas botrányt kavart, íme, az üzlet nem jön létre. Merthogy a „partnernek” nincs pénze. És ez a kormány még egy bűnvádi feljelentéssel is szembesül. És végül, ma tartják az USL rendkívüli kongresszusát is, amely egy valószínűleg győztes választási kampány kezdetét jelzi.

A fentiek pusztán felsorolása is rámutat Traian Băsescu elnök valódi szándékára. Nevezetesen, hogy lemondása, vagy lemondási ajánlatai ürügyén megváltoztassa a közélet ügyrendjét. Hogy elsorvassza a pillanat minden más lehetőségét. Azt, hogy – egyébként elég rosszul előadott – blöffel van dolgunk, akkor is felismerhetjük, ha megpróbálnánk komolyan venni Traian Băsescu elnök lemondási ajánlatát. Amelyet attól tesz függővé, hogy az ellenzék a helyhatósági választások végéig fogadjon el legalább két módosítást az Alkotmányon, és legalább két népszavazást. Egyet a honatyák számának csökkentéséért és a Szenátus felszámolásáért, a másikat az elnöki mandátum öt évről négy évre csökkentéséért. A honatyák számának csökkentését, amivel az ellenzék

egyért, már rég véghez lehetett volna vinni, ha a hatalmon lévő pártok, és mindekenélőtt a PDL akarta volna. A PDL volt az, amely bojkottálta a honatyák számának csökkentését. Hiszen csak a Szenátus felszámolása függ alkotmánymódosítástól és népszavazástól. Minden józan gondolkodású ember joggal teszi fel a kérdést, hogy az elnöki párt miért nem tette meg eddig azt, amit megtehetett volna. Ami pedig a két népszavazást és az Alkotmány két módosítását illeti, Traian Băsescu elnök ajánlata technikai szempontból későn érkezett. Bárki elemzi a törvényes előírásokat, megérti, hogy végig kell járni egy szakaszt és teljesülnie kell egy sor feltételnek, amelyek homlokegyenest ütköznek a választási menetrenddel. A Traian Băsescu elnök által állított feltételeket egész egyszerűen nem lehet teljesíteni. Ami azonban nem akadá-

tárgyalások.” Majd további hírek érkeznek: „A külföldi hírszerzés volt vezetőjét, Mihai Răzvan Ungureanu jelölték miniszterelnöknek... A parlament bizalmat szavazott az Ungureanu-kormányának... A jobb-közép koalíció hatalmon marad Bukarestben...” Azt mondd, rendben van. Összeállítasz sürgősen egy jelentést a Romániával foglalkozó osztályvezetőnek: „Băsescu elnök új csapatot bízott meg a kormányzással, amelyből hiányoznak a PDL volt miniszterei, hogy ily módon visszaálljon a bizalom a durva megszorítások nyomán erősen erodálódott kormányban.” Mindenki elégedett. Am alighogy hozzáfognál más problémáknak, máris kattog a bukaresti táviró: „Traian Băsescu elnök az ellenzék egyik vezetőjét, Victor Pontát, a Szociáldemokrata Párt elnökét jelölte a miniszterelnöki tisztségre.” Enyhén csodálkozó minisz-

tesz. A főnök elégedetlen. Hogy tudtál ilyen butaságokat írni? Hogy Pontát jelölné Băsescu? Kizárt dolog! Mégis ez történt. De hát végül is jó, hogy vége.

Azazhogy mégse. Bukarest nem nyugszik. „Traian Băsescu elnök levelet küldött az ellenzéknek, amelyben ünnepélyesen bejelentette lemondását.” Ez aztán a bomba! Ám a főnök a jelek szerint nem hajlandó bevenni ekkora botorságot: „Kedvesem, igazam volt, több mint túlhajszolt vagy. Biztos vagy benne, hogy ezen a területen akarsz tovább dolgozni?” Mit lehet erre mondani? Hogy egy szót sem értesz abból, ami abban az országban történik? Hogy amikor azt hitted, hogy végre megértetted, minden a feje tetejére állt? Hogy holdkórosok lakják azt az országot? Hogy az Afrika-igazgatósághoz akarsz kerülni? Nincs mit tenni, a kötelesség az köte-

Nyelvében él...

Dan Perjovschi

Tiltakozunk a magyar egyetemisták joga ellen, hogy anyanyelvükön tanulják az orvostudományt. A parlamentben bizalmatlansági indítványt adunk be a Marosvásárhelyi MOGYE magyar nyelvű kara ellen. Ugyanakkor, hogy gyermekeinket német óvodába és iskolákba neveljük, mert a kollégiumba adhatunk, protekcióval a közjegyzőtől hamis bizonyítványokat szerzünk arról, hogy született németek vagyunk.

Ahány ideológia, annyi morális válság

The Economist

A republikánus elnökjelölt-aspiránsok előszeretettel okolják a liberálisokat Ame-

írja az Economist. Az elmúlt évtizedekben jelentősen visszaesett a bűncselekmények száma. Látványosan csökkent az emberölés, és sokkal kevesebb a kiskorú bűnelkövető. Sőt, az elmúlt nyolc év során 80 százalékkal csökkent az abortuszok száma, történelmi mélypontra került a házasságok száma, csakúgy, mint a fiatalok terhessége.

Hol itt az erkölcsi válság? – kérdezi az Economist. Aztán hozzátesszi, hogy a konzervatívok esetleg azt nehezményezik, hogy egyre nő a házasságon kívüli született gyermekek aránya. Ami igaz is, ám nem feltétlenül az erkölcsi hanyatlás, sokkal inkább a házasság háttérbe szorulásának jele. A stabil család fontos, de ma már nem kell hozzá formális egybekelés.

Az erkölcsi fertőző prédikáló konzervatívok valójában érzelmi alapon ítélnék, és saját világnézetüket, illetve ízlésüket akarják ráerőltetni a társadalomra, véli az Economist. A hagyományos intézményeket és értékeket siratják, függetlenül attól, hogy ezek letűntével a társadalom nem válik züllöttebbé. Szemben a liberálisokkal, akik viszont inkább az utóbbit tartják fontosnak. Ezért például támogatják, hogy azonos nemű párok is örökbe fogadhassanak, hiszen ez elősegíti, hogy a magukra hagyott gyerekek stabil családban nőjenek fel, még ha a család eme formája nem is felel meg a hagyományos felfogásnak.

„Valóban erkölcsi züllés jellemzi Amerikát. Csak hogy nem a magánmorál pusztul, hanem a közérkölc” – írja a kérdés kapcsán Robert Reich, a Berkeley közgazdász, aki Bill Clinton kormányában munkaügyi miniszter volt. Reich szerint a gazdasági válságot is jelentős részben a közszereplők – a politikusok és a pénzelit – erkölcselensége okozta. Mindenekelőtt a Wall Street befektetőinek a pénzügyi ellenőrzést kizáró, illetve megvesztegető, az ügyfeleket tudatosan becsapó gyakorlata, amit nemrég Greg Smith, a Goldman Sachs egyik vezető beosztású alkalmazottja is beismer. Az Enron-ügy óta nyílt titok, hogy a nemzetközi hitelminősítők is közreműködnek az ilyen csalásokban.

Azok, akik a magánerkölcsök terén akarnak rendet tenni, valójában teokráciát akarnak létrehozni. Márpedig az amerikai szabadság szellemével ellentétben a magánélet – a házasság, a sexualitás, a gyerekvállalás és a vallás – ellenőrzése. A dolog ironiája, véli Reich, hogy az erkölcsök konzervatív bajnokai ellenzik a piacok általi megregulázására tett kísérletet. Pedig ezek nélkül aligha számolható fel a közerkölcsök válsága.

(metazin.hu)

Traian Băsescu – akinek a lemondása sem kell már senkinek

Victor Ponta – nem fogadja el a miniszterelnökséget, ugyanis miniszterelnök akar lenni

Mihai Răzvan Ungureanu – ha Băsescut nem függesztik fel, még államelnök is lehet

lyozza meg abban, hogy ha akarja, beadja a lemondását. Végül is a lemondás egyszerű akarat kérdése. És mindmáig nem hallottam, hogy a lemondás alku tárgya lenne. A lemondás tiszteletre méltóbb a menesztésnél. (Fordította: K. B. A.)

Titkos táviratok

Ion M. Ioniță

adevărul

Tegyük fel, hogy Románia egyik partner országának a külügyminisztériumában dolgozol. Egy olyan államban, ahol a Bukarestből jövő hírek fontosak. Aztán érkezik egy távirat a romániai nagykövetségről: „Boc kormányfő lemondott. Megkezdődtek a kormányalakítási

tériumbeli főnököd emlékeztet: „Mintha Ungureanu úr lenne a kormányfő Romániában.” Azt válaszolod erre: „Persze, de az elnök felfedte, hogy eredetileg Pontának tett ajánlatot.” „Biztos vagy benne?” „Hogyne, az elnök maga nyilatkozta egy tévé-műsorban. Sőt, idézett egy jegyző könyvből.” „Szedd össze magad, kérlek. Korábban arról tájékoztattál, hogy az elnök kijelentette: soha nem teszi meg Pontát kormányfőnek. Még akkor sem, ha megnyeri a választásokat. Nem gondolod, hogy szükség volna egy rövid szabadságra, túlhajszoltnak tűnsz” – érkezik főnököd válasza.

Noha Romániával foglalkozol, és azt tartod magadról, hogy tudsz egyet s más erről az országról, elkezdsz aggódni. Valamit nem ér-

lesség. Ismét tájékoztatni kell a főnököt. „Victor Ponta összetépte Băsescu elnök levelét a PSD kongresszusa előtt, noha az ellenzék többször bejelentette, hogy a választások megnyerése után felfüggeszti tisztségéből az államfőt.” A főnök biztosan csalódott lesz. Afrika szép álmom marad, te pedig mész a Déli-sarkra. Hogy lehet ezt megmagyarázni? Hogy az elnök nem mond le, és hogy Romániában minden füstbomba és tűzijáték? Hogy küszöbön állnak a választások? Hogy a kormányfő első alelnöke dezertált az ellenséghez, az ellenség pedig, azaz a PNL kicsínálta az egyetlen jelöltjét, aki eséllyel indulhatott volna Bukarestben? Kinek használna ez?

Jó, hogy nem ott élsz. Jobb a pingvinek közt! (Fordította: Sz. L.)

rika morális válságáért. Pedig korántsem egyértelmű, hogy hanyatlóban van az erkölcs. Ha mégis, akkor az leginkább a közmorál érinti, és a jobboldalnak tudható be – vetik ellen a liberálisok.

A republikánus előválasztás esélyesei egymásra lincitálva kárhozzatják a liberálisokat Amerika morális válságáért – olvassuk az Economist összefoglalóját. Rick Santorum szenátor azt mondta, hogy a Sátán fenekedik Amerikára. A mérsékeltabb Mitt Romney Obama „világi programját” hibáztatta az ország morális lezüllesztéséért. Newt Gingrich is az állam és a vallás szétválasztására vezette vissza az ország problémáit.

Bármennyire népszerűek is az erkölcsi válsággal kapcsolatos vélekedések, a számok aligha igazolják őket –

Felnőttek képzése magyarul is

Czédly József

A felnőttek szakmai képzését immár 12 éve tették lehetővé és szabályozták a 129/2000 sz. törvényerejű kormányrendelet alapján. Most azért lett újra időszerű, mert a *Hivatalos Közlöny* március 26-i, 196. számában megjelent a 57/2012 sz. törvény az eredeti jogszabály kiegészítéséről és módosításáról, mely többek között a következőkről rendelkezik:

„A felnőttek egyenlő módon jogosultak a szakmai képzésre, függetlenül életkorukra, nemükre, fajukra, etnikai származásukra, politikai vagy vallási hovatartozásukra. Szakmai képzésükre vonatkozó programjaik elkészülhetnek úgy román nyelven, mint a nemzeti kisebbségek egyik nyelvén, illetve egy nemzetközileg közismert idegen nyelven.” Tehát 12 év után most kerülhet sor arra, hogy törvényesítsék, a felnőttek szakmai képzése történhet a nemzeti kisebbségek nyelvén is. Az érdekelteknek írásban kell kérniük, ha szakmai képzésüket anyanyelvükön megírt program alapján kívánják megszerezni.

A törvény értelmében felnőttek számát minden személytől aki törvényes munkavállaló lehet, és aki részt vehet a szakmai képzésen. A munkaadók kötelessége (ezek lehetnek: kereskedelmi társaságok, központi vagy helyi költségvetésből finanszírozott nemzeti vállalatok vagy társaságok, autonóm gazdasági egységek, költség-

vetési, vagy ezen kívüli alapokból finanszírozott egységek vagy intézmények), hogy biztosítsák a megfelelő feltételeket alkalmazottaik számára a szakmai képzésen való részvételre. A munkaadóknak és a munkavállalóknak a szakmai képzésre vonatkozó jogait és kötelezettségeit, valamint a szakmai képzésen való részvétel időtartamát a kollektív, illetve az egyéni munkaszerződésben kell rögzíteni.

Azok a személyek, akiknek nincs munkahelyük és állást keresnek, részt vehetnek a Munkaerőgazdálkodás Országos Ügynöksége (Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă) vagy más szakmai képzésre felhatalmazott intézmény által szervezett képzésen.

A felnőttek szakmai képzésének fontosabb céljai:

- a) az egyének társadalmi beilleszkedésének megkönnyítése, szakmai törekvéseik és a munkaerő piac kívánalmainak egybehangolásával;
- b) a munkaerőforrások olymódú felkészítése, ami hozzájárul versenyképességük fejlesztéséhez;
- c) az alapfoglalkozással, valamint a hasonló besorolásokkal járó ismeretek időszerezése és a szakmai felkészültség tökéletesítése;
- d) új szakmai képzés biztosítása, amennyiben ezt a gazdasági átszervezés, a társadalmi mobilitás, vagy a munkaképesség megváltozása megkívánja;
- e) a szolgálati feladatok elvégzéséhez szükséges magasabb

fokú ismeretek, modern módszerek és eljárások elsajátítása.

A felnőttek szakmai képzése bevezető vagy folyamatos jellegű, mindkét esetben különbözők kell legyenek az állami iskolákban történő szakmai képzéssel szemben. A felnőttek bevezető szakmai képzése biztosítja azoknak a minimális szakmai ismereteknek az elsajátítását ami szükséges egy munkahely elfoglalásához. A folyamatos képzésre mindig a bevezető után kerül sor és vagy a már megszerzett ismeretek kibővítésére szolgál vagy újabb ismeretek elsajátítására.

A felnőttek szakmai képzése bevezető, szakmára képesítő, új szakmára képesítő, felsőbb felkészítést biztosító, szakosodásra szolgáló programokból áll, ezeket az alábbiak szerint lehet meghatározni:

a) A bevezető program (program de inițiere) a szak-

mai képzéshez szükséges ismeretek elsajátítására szolgál;

b) A szakmai és az új szakma elnyeréséhez szükséges képesítés (program de calificare și recalificare) olyan általános szakmai ismereteket tételez fel, amelyek biztosítják egy egyén számára, hogy többrendbeli sajátos tevékenységet folytassanak, illetve többféle munkahelyet töltsenek be;

c) A felsőbb felkészítést biztosító, szakosodásra szolgáló programok (programme de perfectionare, respectiv de specializare). Ezek hivatása a már szakmai képzéssel rendelkező személyek ismereteinek, hozzáértésének továbbfejlesztése és kiegészítése.

A felnőttek szakmai képzését magán vagy közjogi személyiséggel bíró jogi személyek végezhetik, inas képzés esetében erre jogosultak természetes (fizikai) személyek is, a törvény mindkét esetben ezeket a szakmai

képzés szolgáltatóinak (furnizori de formare profesională) nevezi.

Szakmai képzést szolgáltatók lehetnek jogi személyiséggel bíró vagy nem bíró szakmai képzési központok is (centre de formare profesională). Ezeket magán vagy közjogi személyiséggel bíró jogi személyek hozhatják létre.

A felnőttek szakmai képzése a következő szervezési formákban történhet:

– Szakmai képzést szolgáltatók által létrehozott tanfolyamok;

– Munkaadók által, saját egységeikben létrehozott tanfolyamok;

– Belföldi vagy külföldi egységekben végzett gyakorlati tevékenység;

– Más, a törvényben előírt szakmai képzési formák.

A szakmai képzésen résztvevők nem kötelezhetők arra, hogy programon kívüli tevékenységekben is részt vegyenek. Azok a szakmai képzést szolgáltatók, akik a programok befejezése után országos érvényű, a végzettség igazoló okmányt bocsátanak ki, a szakmai képzésre vonatkozó szerződést kötnek a programban résztvevőkkel. A szakmai képzést meg lehet szervezni, munkahelyen történő inasképzés formájában is. Ezen részt vehetnek és szakmai képzést nyerhetnek, gimnáziumi végzettséggel bíró személyek is, függetlenül attól, hogy letették vagy nem, a végzettséget igazoló vizsgát (examen de capacitate).

A felnőttek szakmai képzését és az erre vonatkozó kiértékelési tevékenységet a következő pénzügyi forrásokból lehet finanszírozni:

– A munkaadók saját forrásaiból;

– A munkanélküli alap költségvetéséből;

– Szponzorizálásból, felajánlásokból, külső források bevonásából;

– A szakmai képzésen résztvevők által befizetett illetékekből.

Azok a kereskedelmi társaságok, más gazdasági egységek, melyek alkalmazottaik szakmai képzését saját forrásaiból finanszírozzák, a képzések költségeit leírhatják nyereség, illetve jövedelem-adójukból. Azok az intézmények melyek tevékenységüket költségvetésen kívüli jövedelmekből fedezik, alkalmazottaiknak szakmai képzését ezekből a jövedelmekből finanszírozhatják. Az országos, illetve a helyi költségvetésből finanszírozott intézményeknek alkalmazottaik szakmai képzését a számukra elfogadott költségvetésből kell fedezniük.

A munkaadók által szervezett szakmai képzésen résztvevő alkalmazottak, a képzés időtartamára az egyéni munkaszerződésükbe foglalt, normál munkaidőre vonatkozó, munkabére jogosultak. Abban az esetben, ha a szakmai képzés a munkahelyen kívüli más helységeben történik, a képzésben résztvevők jogosultak a kiszállási költségek megtérítésére. Ezeket a munkaadónak kell fedezni.

A házassági vagyoni szerződésről

Deák Levente

Lapunk 2011. október 14-16-i számában *A házassági szerződés vagyoni vetületei* című írásomban már foglalkoztam az új polgári törvénykönyvvel ezzel a csak nálunk újnak mondható intézkedésével, amely a házasságok és a házasságok közötti vagyoni viszonyokban alternatív megoldásokat kínál, ugyanis ők a házassági szerződésben a törvényes vagyoni közösség, az egyezményes vagyoni közösség vagy a vagyoni különítés közül választhatják ki a nekik leginkább megfelelőt.

Egy ilyen horderejű, a polgári jogviszonyokat újra szabályozó törvénykönyv hatályba léptetése nem könnyű feladat, mert a törvényalkotónak egyúttal olyan szabályokat is meg kell alkotnia, amelyek a jogalkalmazó bíróságoknak és a jogalkalmazásban résztvevő más hatóságoknak kezében ebben az átmeneti szakaszban könnyen követendő és érthető útmutatót ad. Ezt szolgálja a 2011. évi 71. törvény (a 2011. évi 409. *Hivatalos Köz-*

lönyben), amelyből most csak egyetlen, a 37. szakaszt főleg ismertetni és a megfelelő szövegmegoldással összevetve elemezni. De előbb azt a rendelkezését idézem a polgári törvénykönyvnek, amelyre a fent említett hatálybalépítő előírás vonatkozik. A Ptk. 369. szakaszának első bekezdéséről van szó, amely az egy évnél régebbi házasságoknál a feleknek lehetőséget teremt arra, hogy a házasságkötéskor választott, a létező vagyoni jogviszonyuk formáját megváltoztassák, és pedig az egyezményes vagyoni közösség feltételeire kötelezően követendő szabályok betartásával. A 71. törvény 37. szakasza azt mondja ki, hogy ezzel a lehetőséggel azok a házastársak is élhetnek, akik házasságukat 2011. október 1-je, azaz az új Ptk. hatályba lépése előtt kötötték, amennyiben – ezt én teszem hozzá –, e mostani, vagyoni viszonyukat módosító családjogi szerződésük megkötése/hitelesítése és házasságkötésük eredeti időpontja között legálább egy év telt el.

Az ismertetőm a továbbiakban talán könnyebben lesz

követhető, ha vázolom egy feltételezett helyzet tényelemeit. Idősebb korban megkötött első vagy újabb házasságoknál fordulhat elő az, hogy az egyik vagy akár mindkét házastárs felöltött gyermekket és jelentős saját vagyont hoz be az új kapcsolatba, miközben együtt is gyarapítják most már a közös vagyont. A helyzetet tovább bonyolíthatja az is, hogy ezt az utóbbit, vagyis az osztatlan közös vagyonnak számító vagyont olyan pénzből veszik meg, amit egyikük vagy másikuk felmondja, esetleg külföldön, jobb anyagi körülmények között élő rokona ad. Ezt a tényt azonban a vonatkozó adásvételi szerződésben nem jelezte meg. Ebben az esetben vázlatosan ismertetem, hogy a házastársak kössenek egy olyan házassági vagyoni szerződést, amelyben elterően az ismert és házasságuk megkötése idején kizárólagos osztatlan, törvényes vagyoni közösség helyett választják az egyezményes vagyoni közösségi formát, illetve annak a Ptk. 366-368. szakaszában található rendelkezéseit, nem feledkezve meg közben arról sem, hogy érvényességi szempontból kötelező a közokirati forma, azaz a közjegyző általi hitelesítés, és a jogügyletnek a közjegyzői központi nyilvántartásba, az ingatlanra vonatkozóan a teleknyvtári, esetenként a cégnyilvántartásba történő bejegyzetése. Ezeket azonban a közjegyző hivatalból intézi, ami nem zárja ki azt, hogy a közjegyző mulasztása esetén maguk a felek kezdeményezzék, kérjék ezeket. (Ptk.334. szakasz 1-4. bekezdés.)

Mit tartalmazhat az egyezményes vagyoni közösséget rögzítő házassági szerződés? A feleletet a Ptk. 367. szakaszában, közelebbről ennek a)-e) pontjában találjuk meg. Közös tulajdonúnak lehet minősíteni az egyikük vagy másikuk által a házasságkötés előtt vagy alatt szerzett saját vagyont és csak az egyikük által felvett adósságot, amiért ennek alapján már együtt felelnek majd. Kivétel képeznek a Ptk. 340. szakasza b) és c) pontjában foglalt esetek, azaz a személyes használati és a foglalkozás gyakorlásához szükséges eszközök, amelyek tehát

nem vehetők közös tulajdonba. Ami a tanácsunk alapjául szolgált: a b) pontban az áll, hogy a vagyoni közösségbe vont javak, az adósságok köre leszűkíthető csak meghatározott vagyontárgyakra, tartozásokra, függetlenül attól, hogy ezeket a házasságkötés előtt vagy alatt szerezték, kivéve a házasság fenntartásával kapcsolatos, bármelyik házastárs által felvállalt költségeket. Itt tehát megjelölhet a saját vagyoni is, a példánaként maradvára az ingatlanra, amit az egyik házastárs, már a házasság alatt, de kölcsön vagy ajándékba kapott pénzből vásárolt. A c) pontban egy, az ügyintézésével kapcsolatos megszorító intézkedésnek a szerződésben történő belefoglalása szerepel. Kiköthető, hogy bármilyen, az ügyek intézésével (incheiere a unor anumite acte de administrare) kapcsolatos döntést a felek együtt hoznak meg. Ha pedig valamelyikük akaratát valamilyen érdekesítésre nem tudja vagy önkényesen elzárkózik az ügy együttes rendezése előtt, a másik fél egymaga kötheti meg az ügyletet, de csak a gyámügyi bíróság előzetes

jóváhagyásának megszerzése után. A 367. szakasz d) pontja az egyezményes vagyoni közösségi szerződésbe engedi belefoglalni a túlélő házastárs javára szólóan azt a lehetőséget (clauza de preciput) – de mondhatom – jogot, hogy a majdani övegye még az örökség elosztása előtt ingyenesen átvegye és így megszerezze a közös vagy a részarányos vagyonnak bizonyos részét, amit aztán neki nem kell betudnia a hagyatékba, de amely a köteles részes társörökösök kérésére lecsökkenthető a rendelkezésre álló rész szintjére. Az említett törvényszakasz utolsó, e) pontja lehetőséget teremt arra is, hogy a felek a választott egyezményes vagyoni közösségük későbbi feloszlásának, megszüntetésének szabályait is rögzítsék. Ha pedig szerződésükben valamilyen fontos kérdésben nem döntöttek, ha valamit kifelejtettek, a 368. szakasz szerint a felek a törvényes vagyoni közösségre érvényes előírásokat fogják követni vagy vita esetén a bíróság az erre a formára érvényes előírásokat fogja tudni alkalmazni.

A házi hajfestés ábécéje

Csalogató alternatíva a házi hajfestés, hiszen manapság nem mindegy mire mennyit költünk. Sokakat elriaszt azonban az a lehetőség, hogy a hűn áhított szín helyett esetleg narancssárgán fog pompázni a hajkoronájuk.

Ha már eleget szemezgettünk az üzletek polcairól ránk kacsingató hajszínezési termékekkel, akkor mielőtt beletennénk bármelyiket is a kosarunkba, fontoljunk meg néhány dolgot.

Először is azt, mennyire szeretnénk drasztikus változást. Ha például barnából szőkévé akarunk válni, akkor a legjobb ha ezt szakemberre bizzuk. Ilyen nagy változásra a legtöbb otthon is bevethető termék nem alkalmas. Ugyanez a helyzet minden más, az eredeti hajszíntől teljesen eltérő árnyalattal. Jobb, ha a fodrász kezeire bizzuk magunkat a tökéletes végeredmény érdekében.

Emellett azt se árt eldönteni, mennyire vagyunk bátrak. A hajfestékek is fakulnak ugyan, ám egészen addig a hajban maradnak, míg az olló el nem távolítja őket. A hajszínezők 24-28 mosásig bírják, a bemosók úgy 6-8 mosást élnek túl a hajban. Ha tehát valaki csak kísérleteznie, akkor először inkább a rövid színhatású termékeket válassza.

Az eredetnél 1-2 árnyalattal világosabb vagy sötétebb árnyalatok közül érdemes válogatni. Jobb a világosabbakkal kezdeni a kísérletezést, mivel ha nem tetszik a végeredmény könnyebb sötétebbé varázsolni, mint fordítva.

Emellett érdemes figyelembe venni a haj másodlagos árnyalatát is. A festékben lévő hatóanyagok ugyanis erősíthetik. Ez történik akkor is, mikor a barna haj narancssárga árnyalatúvá válik festés után. Ezt bronzosabb, hamvasabb árnyalatok választásával lehet elkerülni.

Honnan tudhatjuk, milyen a haj másodlagos árnyalata? Gyermekkori fényképeink sokat mesélnek róla. Amennyiben meleg, méz szőke tincsekkel mosolygunk a felvételeken, akkor nagy valószínűséggel festés-

kor is a meleg árnyalatok fognak kidomborodni. Am ha hűvösebb, hamvas szőkéék vagy barnák voltunk, akkor ezek az árnyalatok fognak felerősödni festéskor.

Ami a hajmosást illeti, egy-két nappal festés előtt mossuk utoljára. A fejbőrön ugyanis természetes olajréteg található, melyet a mosás eltávolít, és így a bőr könnyebben irritálhatóvá válik. Mielőtt pedig megkezdénénk a festést, fontos, hogy elvégezzünk egy bőrrallergia tesztet. Amennyiben nem érzékelünk allergiás reakciót, akkor már tényleg nekifoghatunk a festésnek.

A hajfestés nem lóverseny, idő kell hozzá. Először is minden szükséges kelléket (fésű, keverő tál, festék stb.) helyezzünk kézközbe. A vállunkra terítsünk egy már kopottabb törülközőt, és a ruházatunk is olyan legyen,

hogy ne sajnáljunk összefestékezni. Ha ezzel megvagyunk, akkor a hajvégeket benedvesíthetjük, így elérhetjük, hogy a kisebb hibák ellenére is jól felszívódjon a festék, és ne legyen más színű mint a töve. Erdemes először próbafestést végezni az egyik alsó tincsen, hogy lásuk, milyen végeredményre számíthatunk. Inkább 1-2 doboz festék árával legyünk szegényebbek, mint hogy utána több órás munkával tudja csak a fodrász korrigálni a ballépésünket.

Ezután a haját osszuk négy részre, és hajcsattal rögzítsük. Mivel nem az egész hajtömeget kell egyszerre megküzdenünk, elkerülhetjük, hogy kihagyjunk 1-2 foltot. A festéket a hajtövektől a végéig vigyük fel. A csomagolásban található kesztyű nem dísz, a hajfesték a bőrrünket, körmeinket is befogja, és jó néhány napba is beletelhet, mire lekopik. A fülcimpákat, a haj vonalát pedig érdemes bekenni egy kis vazelinnel, hogy a művelet végén könnyen lejjöjjön a festék, ha netán sikerült félrekennünk.

A hatóidőt akkortól kezdjük el mérni, mikor az utolsó tincset is befestettük. Míg várjuk, hogy a festék elvégezze a dolgát, kerüljük a hideget, ha szükségesnek érezzük, akár alufóliát is tehetünk a hajra.

Mikor a hatóidő letelt, alaposan öblítsük ki a festéket a hajból. A következő három napon ne mossuk a haját samponnal, ugyanis kioldhatja a festékmolekulákat. A túl meleg víz is ilyen hatással van a színre (mellesleg a fejbőrnek se tesz jót), tehát kerüljük, kellemes hőmérsékletű vizet használjunk a mosáshoz, öblítéshez.

Színekben és telitalpakban gazdag cipőtrend

Ahogy azt várni lehetett, a retinaszagató színekben készült cipők elárasztották a boltokat, és idén még az is telitalpú szandálban jár majd, aki egyébként retteg a bokatoréstól. Szinte mindegyik fazonnak van olcsóbb és drágább verziója.

A fekete mellett a fehér a másik szín, ami igazán örököriértényű, igaz, kényessége miatt nem minden alkalomra ajánlott. Így hiába lettek ismét divatosak a fehér cipők fazontól függetlenül, számoljunk azzal, hogy csak kivételes alkalmakkor vehetjük fel, és ennek megfelelően válasszuk lábbelít. Egyik üzletben sem olyan nagy a kínálat, mint fekete társaikból, így lehet, hogy több helyre is be kell térni, mielőtt megtaláljuk a megfelelőt.

Nagyon divatos most a különösen élénk színek bizarr párosítása. Miért pont a cipőket hagyták volna ki a jóból. Egyébként bármennyire is örültek tűnhetnek a színösszetételek, azért vannak szabályok.

Idén tavasszal és nyáron mindegy, hogy ezüst, mind egy hogy arany, lényeg, hogy fémesen csillogjon a lábbeli. Alapvetően persze

nem nappali viseletnek ajánlják a metálholmikát, de ez ne riasszon el minket, minél inkább minimalista a külső, annál megengedőbbek lehetünk.

Szinte minden nagyobb tervező kollekciójában megjelentek a fémcsipő vagy egyéb orrbetéttel megbolondított cipők, és most már mindenki számára elérhetővé vált ez a trend. Ha a hagyományossabb üzletekben nem is érdekes ilyen lábbelik után kutatni, a fast fashion boltokban mindenki megtalálja a számítását.

A csinos, de néha kényelmetlen tűsarkú cipőket lecserélhetjük egyszerűbb vázszoncipőkre. Az öltözködésben már régen visszatértek a tengerész motívumok, és most a cipőüzleteket is elárasztották a piros-fehér-kék színű, csíkos vázszoncipők.

Dömping van a telitalpú cipőkből is. Színben és a talp anyagában nincs hiány, és érdemes mindent kipróbálni, ugyanis tapasztalataink szerint a kicsit ijesztőnek tűnő darabok teljesen máshogy néznek ki a polcon, mint felvéve. Hogy jobb vagy rosszabb az összehatás, azt mindenki döntse el maga.

Programajánló

(Szép) Új világ

Helyszín: Gyergyószentmiklós, Figura Stúdió Színház – Nagyterem, Testvériség sugárút 9. Időpontok: április 15., vasárnap, 19 óra, április 17., kedd, 20 óra.

Történelmi darab a jövőről Karel Čapek: *R.U.R.* c. műve nyomán.

Vásárhelyi Antalkiállítás

Helyszín: Csíkszereda, Új Kriterion Galléria, Petőfi u. 4. Időpont: április 13., péntek.

Vásárhelyi Antal grafikusművész *Kulturális architektúra* című kiállítását Szabó Noémi művészettörténész nyitja meg.

Bernard Slade: Jövőre veled ugyanitt 1.

Helyszín: Kézdivásárhely, Vigadó Művelődési Ház. Időpont: április 16., hétfő, 19 óra.

A budapesti Bánfalvy Stúdió előadása. A darabban a Bánfalvy Ági által alakított Doris egy boldog házasságban élő kaliforniai asszony, a Harmath Imre által játszott George pedig nős könyvelő New Jersey-ből. A férfi és a nő véletlenül összefut egy kaliforniai tengerparti fogadóban, s másnap arra ébrednek, hogy egymás karjaiban töltötték az éjszakát. Különös szerelmi kapcsolat szövődik kettejük között, melynek lényege, hogy évente egyszer ugyanabban az

időpontban, ugyanott egy kellemes hétvégét töltenek együtt. A darab évekig futott a Broadwayon, Hollywoodban film is készült belőle.

Székely jelképek a háromszéki címerekben

Helyszín: Kézdivásárhely, Vigadó Művelődési Ház. Időpont: április 13., péntek, 19 óra.

Meghívott előadó Szekeles Attila István heraldikus.

Háy János: A gézagyerek

Helyszín: Marosvásárhelyi Nemzeti Színház – Kisterem. Időpont: április 14., szombat, 19 óra 30 perc

A szereposztás tagjai szövődik kettejük között, melynek lényege, hogy évente egyszer ugyanabban az

Levente, Györfly András, Tatai Sándor, László Zsuzsa, Szabadi Nóra, B.Fülp Erzsébet, Korpos András. Zene: Márkos Albert, díszlet-jelmez: Cseh Renátó, asszisztens: Máthé Tekla Noémi e.h.. Rendező: Rusznyák Gábor

Pintér Béla, Darvas Benedek: Parasztopera

Helyszín: Marosvásárhelyi Művészeti Egyetem – Stúdió Színház, Köteles Sámuel 6. sz. Időpont: április 13., péntek, 19 óra.

Erdély. Kultúrház. Ma. Hét hónapja. Huszonöt éve. Két család, egy család. Menyasszony, vőlegény. Apák és fiúk. Amerika. Tűz és víz. Vérfertőzés. Pénz, pénz, pénz. Látomások. Szerelmek. Bűn. A múlt kísértetei, egy es-

külvő, és egy rejtélyes idegen.

Székely János: Hugentották

Helyszín: Marosvásárhelyi Nemzeti Színház – Kisterem. Időpont: április 17., kedd, 19 óra 30 perc.

A Marosvásárhelyi Nemzeti Színház Tompa Miklós Társulatának kistermi bemutatója Székely János *Hugentották* című drámája.

Székely János: Caligula Helytartója

Helyszín: Marosvásárhelyi Nemzeti Színház – Nagyterem/Színpad. Időpont: április 16., hétfő, 19 óra

Székely János *Caligula helytartója* című drámája továbbra is sikerrel szerepel a Marosvásárhelyi Nemzeti Színház Tompa Miklós Tár-

sulatának repertoárján. A szereposztás tagjai: Szélyes Ferenc, Jászai díjas, Tatai Sándor, Bányai Kelemen Barna, Bokor Barna, Kilyén László, Györfly András Jászai díjas, Kárp György. Rendező: Kincses Elemér, díszlet-jelmez: Dobrokóthay Judit, dramaturg: Albert Mária, zene: Demény Attila.

Victor Vasarely-kiállítás

Helyszín: Kézdivásárhely, Vigadó Művelődési Ház. Időpont: április 18., szerda, 18 óra.

Victor Vasarely Vásárhelyi Győző néven született Pécsen 1906-ban, őt tekintjük az optikai festészet, vagy op-art legjelentősebb képviselőjének, mind életműve, mind számos elméleti munkája révén.

Ha nem eszik a gyerek

A legtöbb szülőnek okozott már hosszabb-rövidebb ideig tartó fejfájást, hogy tipegő, vagy nagyobbacska, óvodáskorú gyermeke megtagadott mindenfajta együttműködést saját táplálásában? A bajok forrása csak annyi, hogy nem azt akarja enni, amit elé teszünk, nem a kellő időpontban és nem a megfelelő módon. Minél több szabályt próbálunk ráerőltetni, annál világosabbá válik számára: a terített asztal egy csatateremek színhelye. Ezerféleképpen hívhatja fel magára a figyelmet, s ez egy kisgyermek számára egyszerűen ellenállhatatlan csábítást jelent. Ezért legokosabb, ha kidolgozunk egy haditervet, amelyet követve sikeresek lehetünk.

Higgyük el, a gyermek nem fog éhezni! Az a feladatunk, hogy megfelelő mennyiségű és tápértékű étel kerüljön elé, de nem kell bele-tömni. Már régen bebizonyosodott: a gyerekek nem

szorulnak a felnőttek segítségére, hosszabb távon tökéletesen kiegyensúlyozott étrendet állítanak össze a maguk számára. Lehet, hogy a kicsi napokig csak kenyeret hajlandó enni, aztán szenvedélyesen ráveti magát a húsrá, majd két napig szinte semmit sem kér, majd csak édesseget fogad el. Bízunk a gyerekekben, ő tudja a legjobban, mire van szüksége.

Buzdítsuk mindenben önállóságra! Olyan formában tegyük elé az ételt, hogy egyedül is elboldoguljon vele. Csak akkor segítsünk neki, ha ő maga kéri. Hagyjuk, hogy érezze, az evés aktív cselekvés. Engedjük: egyen úgy, ahogyan tud vagy akar. Nem az a lényeg, hogy szépen fogja a kanalat, vagy ne lötytyintse ki a levest. A fontos, hogy sikerelménye legyen.

Hagyjuk, hogy tetszés szerinti sorrendet állítson fel az evésben. Ha eltöltjük a kólától, a dactórvény értel-

mében ez sokkal kívánatosabb lesz a számára, mint a gyümölcsle, ha nem enged-

jük, hogy a sonkát a tejbe mártogassa, egyiket sem fogja megenni.

Akkor legyen vége az étkezésnek, amikor a gyerek úgy érzi: eleget evett. Döntse el ő, mikor kívánja befejezni. Tegyük számára élvezetessé az étkezést. Ne feledjük: nyugodtan ülni a kis „örökmozgó” számára a legszörnyűbb dolgok egyike.

Ha megpróbáljuk rávenni, hogy üljön az asztalnál, amíg a többiek befejezik az evést, biztosan összezőrdüléshez vezet. Engedjük dolgára, ha annyit evett, amennyit akart.

Ne legyen az étel se büntetés, se jutalom eszköze, próbáljuk meg különválasztani mit eszik a gyerek, s mivel fegyelmesszük. Akkor egyen, ha éhes, ne csak akkor kapjon fagyit, ha jó gyerekek voltak.

A fenti jótanácsok betartásával a gyerek hamarosan ráébred: az evés olyan önálló akció, amelyben szabadsága megfelelően érvényesül. S ebben a korban számára ez a legfontosabb.

Az orvos válaszol

Évek óta nem reggelizem, mert ébredés után nincs étvágyam. Tudom, ez egészségtelen, de mit tehetnék, hogy legyen kedvem hozzá. Létezik valamilyen természetes étvágygerjesztő?

A reggeli étvágytalanság általában a rossz étkezési szokások következménye. Sokaknál indul a nap 1-2 kávéval, s az első néhány falatnyi étkezés a déli órákra tolódik, és a fő étkezés az esti időszakra esik. Emiatt reggel, főleg ha valaki a hajnali órákban kel természetesen még nem éhes. Mivel éjszaka lassú az emésztés, a gyomor- és bélrendszernek több időre van szüksége a késői vacsora megemésztésére, mintha mindez ebéd-időben történt volna. Így fordul elő nem egyszer, hogy tévesen a szénhidrátháztartás zavara, cukorbetegség gyanúja merül fel. Úgy vélik a reggeli éhgyomor az oka, de valójában a késői főétkezés miatt nem beszélhetünk éhgyomoról. Gyakran ez az oka a szorulásnak is, reggelre időben nem jut el az emésztés a székletképződésig, napközben viszont idő és mellékanyag hiánya miatt sokszor kell a székletet visszatartani. Mindezek miatt mielőtt étvágytalanságról beszélünk, át kell gondolni az étkezési szokásainkat. A valódi étvágytalanság néhány hónap alatt fogyáshoz vezet, vitamin és nyomelemhiány lép fel, legyengül az immunrendszer. Mindig oki kezelés szükséges, hiszen az étvágytalanság nem önálló betegség, hanem tünet. Az indiai ayurvedikus gyógyászat szerint vannak olyan alkatú emberek, akiknek nem jó, ha reggel esznek. Nekik szobahőmérsékletű víz tesz a legjobbat ébredés után, esetleg gyógytea. Tíz órakor azonban tanácsos enni valamit, 1 óra körül pedig ebédelni és este hét körül vacsorázni.

Dr. Győri György

Mit tudhatunk meg a nyálból?

Az egyik alábecsült testnedvünkéről mostanában kezd kiderülni, milyen hatékony eszköz lehet az orvosi kutatásban és diagnosztizálásban. A nyál a jelek szerint rengeteg hasznos információt rejt.

A Johns Hopkins Egyetem Interdiszciplináris Nyál-Biotudományi Központjának szakértői szerint a nyál rengeteg olyan információt hordoz, amelyeket könnyen és olcsón meg lehet szerezni. Doug Granger, a központ igazgatója munkatársaival arra próbál fényt deríteni, pontosan hogyan is lehet használni a nyálból az említett testnedvet.

Mivel a szívbetegség kockázatának kimutatására használt vérvizsgálat soka-

kat elriaszt, gyakran nem végeztesik el annyiszor, ahány-szor kellene. A kutatóköz-pont most egy olyan nyál-vizsgálatot javasol, amellyel helyettesíteni lehetne a vérvizsgálatot. A nyál is tartalmazza ugyanazt a C-reaktív-fehérjét (CRP), melynek megemelkedett vérszintje a szívbetegség kockázatára utal, így a nyálból is ki lehet mutatni a páciens szívének egészségi állapotát.

A kutatások szerint az apjukkal bensőséges viszony-ban lévő lányok később lép-nek a pubertáskorba, később kezdenek randevúzni és léte-sítenek nemi kapcsolatot, ezen kívül nagyobb valószí-nűséggel lesznek monogámok. Granger és munkatár-sai szerint a válasz ezúttal is

megtalálható a nyálban. Ki-mutatották, hogy amikor egy-lány apjával való viszonyát az elutasítás, a káosz és a kényszer jellemzi, a lány nyála reggel a kortizol hor-mon normálisnál alacsonyabb szintjét tartalmazza, amikor pedig problémáiról és szorongásairól beszélget a barátaival, a kortizol szintje megemelkedik. Ezek az egyensúlyból kibillent hor-monszintek a stresszes hely-zetekkel szembeni érzelmi túlérzékenységet mutatják, és ez negatív módon befolyá-solhatja a választásait és stresszkezelését az életben.

A stressz a szervezet reakcióját váltja ki, ami töb-bek között az adrenalin szint és a pulzusszám megemelke-dését, valamint fokozott

nyálrelválasztást okoz. A nyálmirigyek alfa-amiláz en-zimmel árasztják el a szá-jüreget, amely a stressz mar-kereként szolgálhat.

Az előrágás elterjedt gy-aakorlatnak számított előde-inknél, és számos kultúrá-ban a mai napig alkalmaz-zák. Mostanában újra kezd divatba jönni a nyugati or-szágokban is az olyan kuta-tásoknak köszönhetően, amelyek azt mutatják, hogy az anya nyála serkenti a cse-csemő immunrendszerét. Azáltal, hogy a csecsemő ki van téve az anya nyálában lévő kórokozók nyomainak, az előrágás serkenti a babá-ban az antitestek termelését, ami megtanítja az immun-rendszerüknek, hogyan ke-zeljék ezeket a kórokozókat

a későbbiekben. Az asztma és más, az iparosodott világ-ban gyakori autoimmun be-tegségek kockázatát is csök-kentheti, amelyek gyakran azért jelentkeznek, mert a csecsemők két éves koruk előtt nem találkoznak eleget a kórokozókkal.

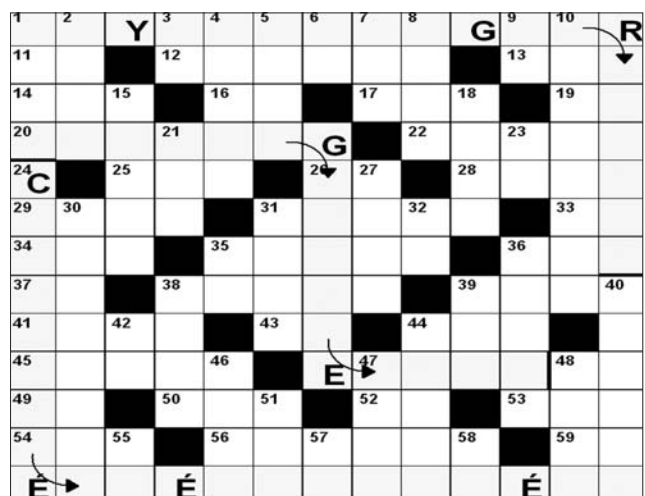
A nyálunk teljes genetikai állományunkat tartalmazza, ráadásul olyan formában, amellyel könnyebb dolgozni, mint a más módokon el-nyert DNS-sel. Granger ki-mondta, hogy már egy fél csepp nyálból is elegendő DNS-mintát lehet venni, és a mintákat többször is le lehet fagyasztani és ki lehet olvasztani. Postán is el lehet küldeni, és jó minőségű, bő-séges mennyiségű DNS nyerhető ki belőle.

Nyári emlékek

Két tehén nyári élményeiről beszélget az istállóban. – Pompás nyaram volt – mondja az egyikük. – A karám nagy volt, mindig odasütött a nap, a fű megrezöld, és hát tudod, volt ott egy fiatal, tüzes bika. Mit mondjak, amit az velem művelni tudott, hát az mennyei volt... És te, hogy nyaraltál?

– Brr - rázkódik össze a másik. - Mit mondjak? Szűk karám, semmi fű...

– És a hímelek?

– ... (poén a rejtvényben)

Vízszintes: 1. A poén első része. 11. J-nek ejtjük. 12. A magasba lendítve a házba tesz. 13. Skandináv pénz. 14. Ujjával taszít. 16. Köln fele! 17. Évváltó évszak. 19. A végén zizeg! 20. A poén második része. 22. Vesszőből font halfogó kas (táj.). 25. A csuka is ez. 26. Bent leejt! 28. Ennivaló (rég.). 29. Törzskar. 31. Modor, modoros vonás vagy viselkedés. 33. Erdő vége! 34. Német elektronikai márk. 35. Folyómenti zóna. 36. Orosz úrállomás volt. 37. Bokros rész! 38. Radíroz. 39. Tölgyfa termése. 41. Lehullott, száraz lomb. 43. ... Capone; Chicago hírhedt gengsztere. 44. Strasse (röv.). 45. Belekap a láng. 48. Ürességérzet a gyomorban. 49. Kerget. 50. Légylárva. 52. Izomban rejlik! 53. Adott időtől. 54. Fehér ital. 56. Keresztülhaladó. 59. Távolra.

Függőleges: 1. Drezda folyója. 2. Egyenlet eredménye. 3. Európai Bizottság (röv.). 4. Hideg évszakot átveszel. 5. Teng...; télen tölti idejét. 6. A szélein extrém! 7. Network (röv.). 8. Kitzűzött célt megvalósít. 9. Gyökér részei! 10. Vénül. 15. Szabályokat nem tart be. 18. A földig nyúlik. 21. Gályán dolgozik. 23. Nemzeti Tanács (röv.). 24. A poén harmadik része. 27. Bizonyos kort megér. 30. Mérnöki javaslat. 31. Abba az irányba. 32. Kosmosz. 35. Bent ráönt! 36. Lapszél. 38. Szállítóoszlop. 39. Magyar hírügynökség. 40. Sivár, puszta. 42. Tagbaszakadt! 44. Amerikai színésznő (Sharon). 46. Termelőegység. 47. Érzékszerv. 48. Emberi táplálék. 51. Cséplő. 55. Jakabfi József monogramja. 57. Milliliter (röv.). 58. Felmenő, előd.

	6	5	8		4				
	2	4		6					
8			7			5			
		9				6			
2	5								
			3	7					
3				1		4	9		
					8				
			6				3	5	

Könnyű fokozat

A 81 mezőt a rácsban úgy kell kitölteni, hogy minden sorban, minden oszlopban és a 3×3-as négyzetekben 1-től 9-ig mindegyik számjegy csak egyszer szerepeljen. Jó játékot!

Készítette: Buna Botond

Előző feladványunk megfejtése

1	9	5	3	7	6	2	8	4
2	6	4	5	9	8	1	3	7
3	7	8	4	1	2	9	5	6
4	1	3	9	6	7	5	2	8
5	8	6	1	2	4	3	7	9
7	2	9	8	5	3	4	6	1
8	3	1	6	4	5	7	9	2
9	5	2	7	8	1	6	4	3
6	4	7	2	3	9	8	1	5

Az eszes háziasszony

Hol volt, hol nem volt, élt egyszer egy gazda, akinek nagyon eszes felesége volt. A férfi minden nap megkérdezte: – „Mondd csak, asszony, miért van minden étkezéskor csak hús, mindig csak húst főzöl? Főzz egyszer kását, máskor répát, megint máskor tejbegrízt, vagy babot, esetleg tejlevest. Így egy hétig csak húst eszünk, az összes húst megesszük, és ha holnap vendég jön, mit adsz neki?”

„Van elég hús, mindenkinek jut.”

Másnap reggel a gazda látja, hogy egy koldus megy át az udvaron a kapu felé, két nagy darab hússal. Megkérdezi: „Honnan szerzett a koldus ennyi húst?”

„Honnan szerzett? Én adtam neki, hiszen tegnap mondtad, hogy takarékoskodjunk azok számára, akik holnap jönnek.”

„Istenem! Egy ilyen gazdasszonnyal egy év alatt el le-

het kótyavetyélni egy egész házat. Adj inkább ebédet! Mit főztél?”

„Kását, hiszen már tegnap azt akartál. Mindjárt hozom.”

„Milyen kása az, ha egy csepp tej sincs?”

„Hát, az összes tej megsavanyodott!”

„És a ma reggeli hol van?”

„Ma reggel nem fejtem meg a tehenet. Túl későn ébredtem, és már nem volt rá időm.”

„No, akkor ereddj, fejd meg, és ügyelj arra, hogy elég legyen a kásához!”

„Megyek már, megyek, csak előbb ki kell kergetni a tyúkokat a kamrából.”

„Mit csinálnak a tyúkok a kamrában?”

„Egy kis lisztet csipegettek. Látod, ma reggel elfelejtettem bedugaszolni a sörös hordót. Később láttam, hogy a sör mind kifolyt. Hogy ne legyen nedves a kövezet, fel-

szórtam liszttel. No, nézd csak, már teljesen száraz!”

A következő héten a gazda vendégeket várt, ezért szót a feleségének: „Asszony, vedd le a piszkos abroszt, teríts az asztalra egy tisztát, és főzzél nagyon finom ebédet, vendégek jönnek.”

„Jól van, de nincs másik, mert múlt héten a tűzhely mellett meggyulladt pár fahasáb, elégett minden abrosz, ing, még a te kék mellényed is. Ebédet sem tudok miből főzni, mert a hús is és a liszt is elfogyott.”

„No, akkor asszony, varrj abból a piszkos abroszból egy koldustarisznyát, és elmegyünk koldulni, de legelőször menjünk ahhoz a koldushoz, akinek te az egyik nap hatalmas húsokat adtál, most talán ő vendégel meg minket.”

Lett népmesék

(Fordította: Dabi István)

Adj, király, katonát! Adj további olvasnivalót!

A Magyar Ifjúsági Tanács (MIT) idén is pályázatot hirdet olyan irodalmi művek megírására, amelyek az *Áldás, népesség* mozgalom célkitűzéseihez igazodnak, és amelyek a már hatodik éve zajló *Adj, király, katonát!* csoportos ifjúsági vetélkedők további forrásanyagai lehetnek.

Pályázni két kategóriában lehet:

- A. gyermekek számára (14 éves korig)
- B. fiatalok, felnőttek számára (15 éves kortól)

A gyerekek a következő műfajokkal pályázhatnak: mese, novella, elbeszélő költemény.

A fiataloktól és felnőttektől kizárólag meséket várunk.

A pályamű terjedelmére vonatkozóan a következőket kell figyelembe venni: az írás nem haladhatja meg a 7000 leütést, vagy három A4-es oldalt.

A beküldött mű üzenetében az *Áldás, népesség* mozgalom eszméiségéhez, és az ennek kapcsán elindított *Adj, király, katonát!* vetélkedősorozat gondolatvilágához kell kapcsolódjon, úgy mint: a család érték, a gyerek Isten áldása, nagycsaládban élni jó, a testvéri összetartozás megélése stb. Mivel az *Adj, király, katonát!* vetélkedők a 10–15 éves korosztályt szólítják meg, így a beküldött művek érthetősége szempontjából is kérjük ezt figyelembe venni.

A nyertes illetve jó pályamunkákat az *Adj, király, katonát!* 2011–2012-es szöveggyűjteményében közöljük, mely immár több ezer példányban jelenik meg, és Erdély-szerte több településen jut el ingyenesen a vetélkedőre benevezett 10–15 éves korosztályhoz.

A pályázaton való részvétel egyben a szerző hozzájárulását is jelenti a beküldött mű megjelentetéséhez.

A nyertesek kategóriánként a következő pályadíjban részesülnek:

I. díj: 400 lej, II. díj: 300 lej, III. díj: 200 lej.

A pályaműveket elektronikus formában a következő címre várjuk: mit@mitesek.net.

A kísérőlevélben kérjük jelezni a választott pályázási kategóriát.

Beküldési határidő: 2011. április 21.

A pályázatnak tartalmaznia kell az alábbiakat:

- legalább egy, leg több három írást a fent jelzett műfajok egyikéből;
- a pályázó alapadatait: név, lakhely, foglalkozás, elérhetőségek;
- a pályázó pár soros bemutatása, fotó kíséretében

További kérdésekre szívesen válaszol Bardócz Csaba programfelelős (bardocesamit@yahoo.com, tel.: 0742-871575.)

Magyar Ifjúsági Tanács/MIT-iroda
400110 Kolozsvár, Wesselényi/ Reg.Ferdinand u. 13/8
Tel/fax: +40-264-590718
www.mitesek.net, mit@mitesek.net

Tizenkét hónap a természetben

Az őszi lombtalanítás során visszanyestem az ablakom alatti málnabokrot, és a fekete ribizli bokrot is. A málnásom nem nagy kiterjedésű, mindössze tizenöt szálból áll, azonban nyárára nagyon elterebélyesedik, magasra nőnek a száruk, ezért minden ősszel, néha tavasszal, megcsinosítom. Kellems délelőttököt töltök el, mikor érnek a málnaszemek ugyanis olyankor minden reggel egy csészényi málnát szüretelek.

Április elején zöldellni kezdtek a csupasz ágak, a kedvező időjárás hatására szemlátomást bomlottak ki a rügyek. Madarásznaplómat fellepoztam, kíváncsi vol-

tam, tavaly ekkortájt milyen időjárás volt, és azt olvasom, hogy visszatért a tél, több centis hóréteg takarja a tájat. Időjárástól függetlenül tavaly is, és az idén is majdnem napra pontosan érkezett meg a csilpcsalpüfuzike. Éles hangja távolra elhallatszik, rendszerint a fáknak felső részéből, a lombkoronából kiált, ott kutat rovar után. Tavaly a kis madár felkereste málnásomat, szóltanul kutató táplálék után, minden málnaszárat végigjárt, főként az apró levelek alsó részei kötötték le figyelmét. Egy lecsipett ág fennakadt, amikor a nyesést végeztem, a füzike rászállt, azonban a pihe súlyát sem bírta el, így

Csilpcsalpüfuzike

együtt estek le a földre. A táplálékkeresést nem hagyta abba, úgy tett, mintha mi sem történt volna. Húsz per-

cen át végezte a tisztító munkát.

Mikor felcsendül a csilpcsalpüfuzike „csip-csup, csip-csup” kiáltása, akkor ki lehet menni egy árokpartra, erdőszélre friss csalánt szedni. Minden évben szedek egy adagot, amit főzelékként készítek el. A tavaszi tisztító kúrának kitűnő alapanyaga. Már a begyűjtés, a séta egy élmény, és a mozgás mindenképp jótékony hatással van a szervezetre, ezért arra biztatlak, kedves gyerekek, hogy a vakációban járjatok a természetet, figyeljétek a madarakat és közben gyűjtsetek friss csalánt a konyhárra.

Kelemen László

Nagyszerű Wass Albert életműkiadásunk ÚJ SOROZATTAL FOLYTATÓDIK!

Változatlan minőségben, mindenki számára megfizethető áron!

HOGYAN JUTHAT HOZZÁ A SOROZATHOZ

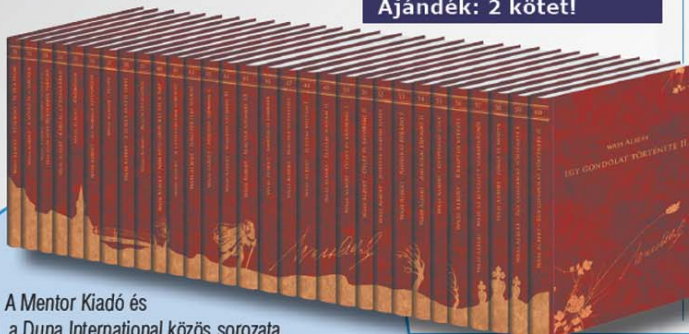
Előfizetéssel

- a 30 kötet ára 810 Lej helyett **660 Lej**, ajándékban kap 5 kötetet

Ajándék: 5 kötet!

- -10 részletben 810 Lej helyett **750 Lej** (10x75 Lej), ajándékban kap 2 kötetet.

Ajándék: 2 kötet!

A Mentor Kiadó és a Duna International közös sorozata

HUNGALIBRI SRL, M-Ciuc
str. Patinoarului 16/A/1.
Tel./fax: 0266371139, 0723668843
E-mail: hungalibri@clicknet.ro

MEGRENDELHETŐ A HUNGALIBRI@CLICKNET.RO CÍMEN.

PARTNERBOLTUNK, AHOZ MEGTEKINTHETŐ ÉS MEGRENDELHETŐ A SOROZAT:

MAROSVÁSÁRHELY, ARANKA GYÖRGY KÖNYVESBOLT

Sorozat címei: • 31. Rézkigyó/Te és a világ -kisregény/ esszé • 32. A költő és a macska - novellák • 33. Hanky tanár úr/Halál kód Holtember partján - elbeszélések/regény • 34. Csillag az éjszakában - színpadi művek • 35. Örökösök - novellák, elbeszélések • 36. Az almafa kivirágzik - novellák • 37. Mesék (Erdők könyve/Tavak könyve) - mesék (illusztrált) • 38. A szikla alatti férfi - novellák, elbeszélések • 39. Black Hammock - regény • 40. Nem nyugaton kel fel a Nap - elbeszélések • 41. A láthatatlan lobogó - versek • 42. Nagypénteki sirató - versek • 43-45. Magyar szemmel I., II., III. -publicisztika • 46. Amerikai emberek - publicisztika • 47. Magyar számadás - publicisztika • 48-49. Életem: voltam I., II. - önéletrajzi írások • 50-51. Ötlet és bátorság I., II. - rádiopublicisztika • 52. Juppiter három napja - színpadi művek • 53-54. Amerikai Híradó I., II. - rádiopublicisztika • 55. Gyepesedő utak - prózai írások • 56. Krisztus vitézei - forgatókönyv, színművek • 57. Mese az elvesztett szabadságról - recenziók, publicisztika • 58. Jónás és Ninive - forgatókönyv, rádiójátékok • 59-60. Egy gondolat története I., II. - beszédek, cikkek, tanulmányok